

บทที่ 4

นโยบายของรัฐบาลต่อการแก้ไขปัญหานี้

ในช่วงระยะเวลาที่อุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายเฟื่องฟูอย่างมากในเกาะอังกฤษ การเติบโตของอุตสาหกรรมฝ้ายได้ส่งผลกระทบต่อลูกจ้าง โดยเฉพาะเด็กฝึกงานทั้งแรงงานเด็กแบบเสรีรวมทั้งแรงงานเด็กฝึกงานตามเขตพื้นที่ ซึ่งแรงงานทั้งสองประเภทนี้ต่างตกเป็นเหยื่อของบรรดาเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายในเต็มในช่วงขณะนั้น เด็กที่มีอายุน้อยต้องเดินหน้าเข้าสู่โรงงานสิ่งทอฝ้ายทั้งด้วยความเต็มใจหรือไม่ ทั้งด้วยที่รู้และที่ไม่รู้ เด็กเหล่านั้นต้องเผชิญกับชะตากรรมที่โหดร้าย ต้องทำงานทั้งวันทั้งคืน ได้รับค่าจ้างที่ต่ำ อยู่โดยปราศจากการเหลียวแล และอยู่โดยไม่มีหวังในอนาคตเบื้องหน้า ซึ่งถือได้ว่าเหตุการณ์เหล่านี้เป็นภาพที่น่าสะเทือนใจอย่างมากในประวัติศาสตร์อังกฤษ ในขณะที่แรงงานเด็กโดยเฉพาะแรงงานเด็กในอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายเป็นผู้ที่ได้รับความทุกข์ระทมอย่างมากแต่ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์กลับเป็นเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมแต่ฝ้ายเดียว เมื่อการใช้แรงงานเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมเริ่มเป็นเรื่องราวที่รับรู้ของสาธารณชนในสังคมอังกฤษอย่างกว้างขวางมากขึ้น ในช่วงศตวรรษที่ 19 จึงมีนักปฏิรูปหลายคนรวมทั้งบรรดาเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายเองบางคนก็เล็งเห็นความสำคัญของปัญหานี้ โดยพวกเขาพยายามที่จะเคลื่อนไหวรวมทั้งเรียกร้องให้รัฐบาลได้ยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือเด็กที่ตกเป็นเหยื่อในโรงงานอุตสาหกรรมเหล่านี้

มิเพียงแต่นักเคลื่อนไหวทางด้านสังคมเหล่านี้เท่านั้นแต่ยังรวมถึงนักเขียนบางคนก็ได้เรียกร้องให้รัฐบาลเข้ามาดูแลปัญหาดังจะเห็นได้จากผลงานการประพันธ์ที่สะท้อนออกมาในช่วงเวลานั้น เช่น งานของชาร์ล ดิกเกนส์ ซึ่งเป็นนักเขียนที่อยู่ร่วมเหตุการณ์ในสังคมช่วงเวลานั้น จนกระทั่งในช่วงต่อมากลุ่มคนเหล่านี้ได้กลายเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ส่งผลให้รัฐบาลอันได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาของการใช้แรงงานเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายและเข้ามามีบทบาทต่อการช่วยเหลือเด็กเหล่านั้นดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติเกี่ยวกับโรงงาน (Factory Acts) ที่ออกมาในแต่ละรัฐบาลซึ่งมีผลเพื่อการควบคุมและบังคับรวมทั้งแก้ปัญหาการที่เด็กถูกเอารัดเอาเปรียบจากบรรดาเจ้าของโรงงานฝ้ายรวมทั้งโรงงานสิ่งทออื่น ๆ กฎหมายโรงงานเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมในช่วงศตวรรษที่ 19 อันเป็นผลเนื่องมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมในขณะนั้น แม้ว่าประเทศชาติจะมีความมั่งคั่งทางด้านเศรษฐกิจแต่วิถีชีวิตของคนในโรงงานอุตสาหกรรมนั้นกลับมีสภาพที่ตรงกันข้าม โดยเฉพาะแรงงานเด็กที่ถูกนำไปเป็นเด็กฝึกงาน เด็กในโรงงานได้รับการปฏิบัติอย่างเลวร้ายมากในโรงงาน

อุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายซึ่งถือได้ว่าเป็นสัญลักษณ์สำคัญในการแสดงถึงความโหดร้ายต่อการใช้แรงงานเด็ก

เห็นได้ว่านับแต่ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมาได้เกิดขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อที่จะช่วยเหลือเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายสองทางคือ ทางแรกมาจากนักปฏิรูปสังคมในช่วงเวลานั้น และอีกทางมาจากการเคลื่อนไหวของรัฐบาลในการออกพระราชบัญญัติ โดยเฉพาะพระราชบัญญัติโรงงานรวมทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาซึ่งกฎหมายทั้งสองชุดมีส่วนอย่างมากต่อการลดปริมาณของการใช้แรงงานเด็กในอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้าย อาจจะกล่าวได้ว่าความสำคัญของการเคลื่อนไหวทั้งสองทางได้ช่วยเหลือเด็กในอุตสาหกรรมฝ้ายให้พ้นจากความโหดร้ายที่มีต่อเด็กเหล่านี้มานานแสนนาน

ความสำคัญของรัฐบาลที่มีต่อการช่วยเหลือแรงงานเด็ก ในโรงงานสิ่งทอฝ้าย

ในช่วงศตวรรษที่ 19 เป็นช่วงเวลาที่แนวคิดแบบเสรีนิยม (Liberalism) แพร่หลายมากทั่วทั้งยุโรป ดังจะเห็นได้ว่าแนวคิดเสรีนิยมได้เข้าไปมีบทบาทในเรื่องการเมืองของอังกฤษจนกลายเป็นเสรีนิยมทางการเมือง (Political Liberalism) ซึ่งถือได้ว่ามีบทบาทที่สำคัญต่อระบบประชาธิปไตยสมัยใหม่อย่างมาก แนวคิดเสรีนิยมทางการเมืองเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอย่างมากในการเมืองของอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วม (participation) ของประชาชนทางการเมืองการปกครอง ซึ่งการเมืองของอังกฤษสมัยใหม่นั้นมิได้ผูกขาดกับผู้มีอิทธิพลและผู้กว้างขวางมากเท่ากับที่เคยเป็น ความคิดในเรื่องของการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนี้ได้แพร่สะพัดไปอย่างกว้างขวางซึ่งผลสำคัญส่วนหนึ่งนั้นมาจากการตื่นตัวด้านจิตสำนึกทางการเมืองของประชาชนอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเติบโตขึ้นของชนชั้นกลางอันเป็นผลมาจากการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจในช่วงการปฏิวัติอุตสาหกรรมนั่นเอง ชนชั้นกลางเหล่านี้เองที่เป็นตัวแปรสำคัญที่จะเข้าไปมีบทบาททางการเมืองในรัฐสภา รวมทั้งการเคลื่อนไหวเพื่อช่วยยกสถานะภาพความเป็นอยู่ของชนชั้นแรงงานรวมทั้งการแก้ไขปัญหาในเรื่องของการใช้แรงงานเด็กในสังคมด้วย

ตามระบบการเลือกตั้งของอังกฤษก่อนหน้าที่จะมีการออกพระราชบัญญัติการปฏิรูป ค.ศ. 1832 (Reform Act of 1832) ซึ่งถือเป็นการปฏิรูปสำคัญที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

ทางการเมืองนั้น¹ ประชาชนภายในประเทศยังมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองการปกครอง น้อยมาก แม้ว่าอังกฤษจะผ่านช่วงเวลาการปฏิวัติอันรุ่งโรจน์นับตั้งแต่ ค.ศ. 1688 (Glorious Revolution) ซึ่งมีผลให้สถานการณ์รวมทั้งอำนาจขององค์พระมหากษัตริย์ลดน้อยลง และอำนาจส่วนใหญ่ตกมาอยู่ที่รัฐสภามากขึ้นก็ตาม แต่ทว่าประชาชนก็ยังไม่ค่อยมีโอกาสเข้าไปเป็นส่วนร่วมของสถาบันทางการเมือง จะเห็นได้ว่าประชาธิปไตยของอังกฤษยังอยู่ห่างไกลจากภาวะอุดมคติอยู่มาก ในขณะที่สภาขุนนาง (House of Lords) ยังคงเป็นสภาที่ทรงอิทธิพลอยู่มากในรัฐสภาและขุนนางจำนวนมากยังคงยอมรับใช้สถาบันกษัตริย์อยู่ ส่วนสภาสามัญ (House of Commons) เองนั้นก็ยังไม่มียุทธศาสตร์ความเป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ในเมืองบางแห่ง เจ้าของที่ดินหรือขุนนางผู้มีอิทธิพลสามารถผูกขาดให้พวกตนเข้าไปเป็นสมาชิกในรัฐสภาได้ ซึ่งนอกจากบรรดาขุนนางที่ถือได้ว่าเป็นผู้มีอิทธิพลอย่างกว้างขวางแล้ว สังคมอังกฤษโดยเฉพาะตามแถบชนบท (Country) ยังมีผู้มั่งคั่งอันได้แก่เจ้าของที่ดินตามชนบท กลุ่มบุคคลเหล่านี้เองที่ถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญในรัฐสภาอังกฤษในช่วงแรกเริ่ม เจ้าของที่ดินบางพื้นที่สามารถวางรากฐานให้ตระกูลของตนเข้าไปเป็นสมาชิกสภาจนกระทั่งถึงรุ่นลูกหลานของพวกเขาได้ เราอาจจะมองได้ว่าสิ่งเหล่านี้เป็นความแตกต่างทางด้านชนชั้นที่เกิดขึ้นในสังคมและความแตกต่างทางด้านชนชั้นถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองและการปกครองของอังกฤษมาอย่างยาวนาน

โครงสร้างทางชนชั้นของสังคมอังกฤษเริ่มที่จะมีการเปลี่ยนแปลงนับตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 18 เป็นต้นมา อันเป็นผลเนื่องมาจากการขยายตัวทางการค้าและอุตสาหกรรมที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งมีผลให้ชนชั้นกลางรวมทั้งชนชั้นนายทุนเพิ่มจำนวนมากขึ้นและค่อย ๆ มีอิทธิพลรวมทั้งบทบาททั้งทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจมากขึ้นตามลำดับ แต่ในขณะที่พวกเจ้าของที่ดินซึ่งจากเดิมที่เคยมีอำนาจทางการเมืองมากก็ค่อย ๆ ลดบทบาททางการเมืองลงตามลำดับ อาจกล่าวได้ว่าในช่วงศตวรรษที่ 19 นั้นกลุ่มคนเหล่านี้ (ชนชั้นกลางและพวกนายทุน) ได้เข้ามามีอิทธิพลอย่างมากในเรื่องแนวความแบบเสรีนิยมทั้งทางด้านการเมืองรวมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ กลุ่มคนชนชั้นกลางเหล่านี้เองที่พยายามเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการเลือกตั้งเพื่อความเสมอภาค โดยพวกเขาต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองรวมทั้งการปกป้องผลประโยชน์ของพวกเขา นับจากนี้ไปโครงสร้างทางสังคมยุคใหม่จะมีได้วัดกันด้วยยศศักดิ์หรือชาติกำเนิดเหมือนแต่ก่อนมา

¹David Harris Willson, *A History of England*, (New York, Holt, 1967), pp. 643-

แต่หากวัดกันด้วยอำนาจทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ อาจกล่าวได้ว่าชนชั้นกลางเหล่านี้ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการวางรากฐานการเมืองแบบประชาธิปไตยสมัยใหม่ของอังกฤษ

การถือกำเนิดของพระราชบัญญัติปฏิรูป ค.ศ. 1832 ถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงในมิติทางการเมืองที่สำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายโอกาสให้กับชนชั้นกลางอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มีการแก้ไขปรับปรุงเขตการเลือกตั้ง รวมทั้งจำนวนผู้แทนราษฎรจากเขตเลือกตั้งให้มีความสอดคล้องกับสังคมอังกฤษในช่วงเวลานั้น อันส่งผลให้ประชาชนมีโอกาสได้เลือกผู้แทนของตนมากขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้ประเด็นสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้คือการยุบเขตการเลือกตั้งที่ไม่เหมาะสม โดยมีการยุบเขตการเลือกตั้งหลายแห่ง ในขณะที่เดียวกันก็มีการปรับปรุงเขตการเลือกตั้งให้สอดคล้องกับจำนวนประชากรในแต่ละเขต (ซึ่งแน่นอนว่ากลุ่มคนเหล่านี้จะเข้าไปมีบทบาทสำคัญต่อการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องเนื่องด้วยผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการรวมทั้งผลกระทบทางสังคมที่เกี่ยวข้องเนื่องจากระบบเศรษฐกิจโดยตรง ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างของการออกพระราชบัญญัติโรงงานหรือ Factory Acts อันเป็นผลมาจากการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อด้านสังคม) แม้ว่าการปฏิรูปทางการเมือง ค.ศ. 1832 นั้นจะยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควรเพราะตัวบทกฎหมายยังจำกัดผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งด้วยทรัพย์สินของบุคคลทำให้ยังมีประชาชนอีกเป็นจำนวนมากที่ถูกจำกัดสิทธิ์ด้วยเกณฑ์นี้ โดยเฉพาะชนชั้นกรรมาชีพ แต่กระนั้นก็ถือได้ว่าพระราชบัญญัติการปฏิรูป ค.ศ. 1832 ได้รื้อรื้อหนทางให้เกิดพัฒนาการทางการเมืองการปกครองในช่วงเวลาต่อมา

บทบาทของสมาชิกผู้แทนราษฎรเริ่มที่จะมีอิทธิพลมากขึ้นในสังคมอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังจากการออกพระราชบัญญัติปฏิรูป ค.ศ. 1867 (Reform Act of 1867) ซึ่งการออกพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มีการขยายฐานเสียงราษฎรให้กว้างมากขึ้นเกือบเท่าตัว ทำให้มีจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในย่านเมืองอุตสาหกรรมซึ่งมีคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมากที่อาศัยอยู่และได้รับสิทธิ์ในการออกเสียงเลือกตั้งในครั้งนี้ จะเห็นได้ว่าผลของการออกพระราชบัญญัติปฏิรูปในครั้งนี้ส่งผลต่อชนชั้นแรงงานอย่างมาก โดยเฉพาะสิทธิ์ในการเลือกตั้งและสิทธิ์ในการลงสมัครเป็นผู้แทนราษฎรเพื่อปกป้องรวมทั้งรักษาผลประโยชน์ที่จะได้รับ จนกระทั่งในเวลาต่อมาชนชั้นแรงงานเหล่านี้ได้เติบโตและกลายมาเป็นพรรคแรงงาน (Labour Party) ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเมืองอังกฤษนับแต่นั้นเป็นต้นมา นอกจากนี้ปฏิกิริยาอีกด้านหนึ่งที่สำคัญก็คือการเคลื่อนไหวของขบวนการชนชั้นกรรมาชีพนั่นเอง โดยการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนเหล่านี้ได้รวมตัวกันขึ้นในรูปแบบของสหภาพแรงงาน (Trade Unions) เพื่อต่อรองผลประโยชน์รวมทั้งการประกาศอุดมการณ์เพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมกับนายจ้าง (ซึ่งก็คือชนชั้นนายทุน) ในเวลานั้น

การเคลื่อนไหวของนักปฏิรูปทางสังคม

ในช่วงเวลาที่รัฐบาลกำลังศึกษาถึงปัญหาในเรื่องของการใช้แรงงานเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้าย จนกระทั่งได้กลายเป็นพระราชบัญญัติโรงงานซึ่งมีมาตรการช่วยเหลือเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายนั้น ในสังคมอังกฤษก็ได้มีนักเคลื่อนไหวรวมทั้งนักปฏิรูปทางด้านสังคมหลายกลุ่มที่ได้ออกมารณรงค์เพื่อแก้ไขปัญหาค่าการใช้แรงงานเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายอยู่หลายกลุ่มด้วยกัน ซึ่งแต่ละคนนั้นก็ถือว่ามีความสำคัญในช่วงเวลาศตวรรษที่ 19 อย่างมาก การเคลื่อนไหวของกลุ่มคนเหล่านี้ได้กลายเป็นแรงผลักดันสำคัญด้านหนึ่งที่ทำให้รัฐบาลหันมาใส่ใจต่อปัญหาค่าการใช้แรงงานเด็กในโรงงานสิ่งทอฝ้ายอย่างจริงจัง

การเคลื่อนไหวของกลุ่มนักปฏิรูปทางสังคมนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มด้วยกัน คือ

กลุ่มที่หนึ่ง นักปฏิรูปสายอรรถประโยชน์นิยม (Utilitarian Reformers)

นักปฏิรูปสังคมสายอรรถประโยชน์นิยมที่มีบทบาทสำคัญในการรณรงค์ต่อต้านการใช้แรงงานเด็กในอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายมีสองคนด้วยกัน คนแรกคือ จอห์น แคม ฮอบเฮาส์ (John Cam Hobhouse ค.ศ. 1786-1869) เขาเกิดที่บริสตอล (Bristol) ฮอบเฮาส์ได้รับอิทธิพลจากแนวความคิดของเจเรมี เบนแธม (Jeremy Bentham) รวมทั้งจอห์น สจิวต มิล (John Stuart Mill) ซึ่งทั้งสองคนนั้นถือได้ว่าเป็นบิดาของลัทธิอรรถประโยชน์นิยมในอังกฤษ การที่ฮอบเฮาส์ได้ศึกษาการทำงานของพวกเขาในช่วงวัยเยาว์ทำให้เมื่อเขาเจริญวัยขึ้นจึงได้รับอิทธิพลแนวคิดนี้ตามมา การเคลื่อนไหวทางสังคมของเขามีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อรัฐบาลอังกฤษ ณ ช่วงเวลานั้น โดยเฉพาะการสนับสนุนการออกพระราชบัญญัติกฎหมายโรงงาน

คนที่สองคือ เอ็ดวิน แชดวิก (Edwin Chadwick ค.ศ. 1800-1890) แชดวิกเป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จอย่างมากในชีวิตคนหนึ่ง ในเวลาต่อมาเขาได้ผันชีวิตเป็นนักปฏิรูปทางสังคมซึ่งแนวคิดของเขาได้รับอิทธิพลมาจากเจเรมี เบนแธม รวมทั้ง จอห์น สจิวต มิลล์² เช่นเดียวกันกับฮอบเฮาส์ แชดวิกเองนั้นมีความสนใจในเรื่องของการปฏิรูปทางด้านสาธารณสุขอย่างมากทั้งนี้เพราะตัวเขาเองเชื่อว่าเมื่ออังกฤษมีการปฏิรูปทางด้านสุขอนามัยแล้วผลที่ตามมาก็คือประชากรชาวอังกฤษเองจะมีสุขอนามัยที่ดีขึ้นซึ่งจะเป็นการบรรเทาปัญหาและช่วยเหลือในเรื่องของระบบการเงินของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก ประเด็นในเรื่องนี้เองทำให้รัฐบาลได้แต่งตั้งแชด

²Eric Lionel Jones, *Land, Labour and Population in the Industrial Revolution*, (London: Edward Arnold, 1967), p. 128.

วิคเป็นประธานในการตรวจสอบเรื่องราวสุขภาพอนามัยภายในประเทศ โดยเรื่องหนึ่งที่ตัวเขาสนใจอย่างมากก็คือปัญหาเรื่องสุขภาพของเด็กในโรงงานสิ่งทอและจากการที่เขาได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลเพื่อทำการสืบสวนเรื่องราวสุขภาพอนามัยของเด็กในโรงงาน เขาจึงทำรายงานชิ้นหนึ่งส่งไปยังรัฐสภาเรื่อง “The Sanitary Conditions of the Labouring Population” ซึ่งตีพิมพ์ใน ค.ศ. 1842 รายงานฉบับนี้ถือเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับรัฐบาลในการออกกฎหมายโรงงานในช่วงเวลาต่อมาด้วย

กลุ่มที่สอง นักปฏิรูปสายหัวรุนแรง (Radical Reformers)

นักปฏิรูปสังคมสายหัวรุนแรงในอังกฤษเป็นกลุ่มที่ต้องการเรียกร้องการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยพวกเขาเชื่อว่าความรุนแรงในสังคมเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม สมาชิกที่สำคัญมีอยู่ด้วยกันสามคนคือ คนแรกคือ จอห์น โดเฮอร์ตี (John Doherty ค.ศ. 1798-1854) เมื่อตอนที่เขายังเด็กนั้นเขาเคยทำงานเป็นเด็กปั้นด้ายฝ้ายในโรงงานที่บันครานา (Buncrana) มาก่อนและได้กลายมาเป็นเจ้าของโรงงานสิ่งทอฝ้ายรวมทั้งเป็นสหายนิตกับโรเบิร์ต โอเวินเจ้าของโรงงานสิ่งทอฝ้ายเช่นเดียวกัน จากประสบการณ์ที่เขาได้ทำงานในโรงงานเมื่อยังเยาว์นั้นทำให้เขาารู้สภาพความเป็นอยู่ของเด็กในโรงงานสิ่งทอฝ้ายได้เป็นอย่างดี โดเฮอร์ตีได้เห็นถึงความไม่เป็นธรรมในการปฏิบัติของนายจ้างที่มีต่อลูกจ้าง นอกจากนี้เขาเองมีบทบาทสำคัญต่อการผลักดันเพื่อยกเลิกกฎหมายที่มีชื่อว่า Combination Act ซึ่งกฎหมายฉบับนี้เป็นการบัญญัติห้ามลูกจ้างรวมตัวเพื่อก่อการประท้วงนายจ้างอันเป็นกฎหมายที่ทำให้เขารู้สึกว่าไม่ยุติธรรมต่อลูกจ้างเป็นอย่างยิ่ง โดเฮอร์ตีเองนั้นมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการรณรงค์ต่อต้านการใช้แรงงานเด็กในอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้าย ดังจะเห็นได้จากการที่เขาได้ก่อตั้งสมาคมที่มีชื่อว่า Society for the Protection of Children Employed in Cotton Factories ซึ่งเป็นสมาคมที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายโดยตรง³ นอกจากนี้เขายังเป็นผู้ที่เรียกร้องให้บรรดาเพื่อนของเขาซึ่งเป็นเจ้าของโรงงานสิ่งทอฝ้ายใช้แรงงานเด็กอย่างพอเหมาะและไม่เอาเปรียบเด็ก ๆ ที่ทำงาน ไม่เพียงเท่านั้นเขาเองก็ยังเป็นผู้ที่เขียนหนังสือเรื่อง *Robert Blincoe* ซึ่งตีพิมพ์ใน ค.ศ. 1832 การเขียนหนังสือเล่มนี้ก็เพื่อที่จะประจานให้สังคมได้เห็นด้านมืดของการใช้แรงงานเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้าย

อีกผู้หนึ่งที่ถือได้ว่ามีบทบาทอย่างมากเช่นกันคือ ริชาร์ด ออสเลอร์ (Richard Oastler ค.ศ. 1789-1861) เขาเป็นบุตรของคหบดีพ่อค้าฝ้ายที่ยิ่งใหญ่ในอังกฤษ แต่ความร่ำรวยที่ได้มาจากทรัพย์สินของบิดานั้นก็ไม่อาจทำให้เขามีความสุขได้เลย ออสเลอร์ได้เห็นถึงชะตา

³ Arthur Redford, (1960), op. cit., 155.

กรรมการใช้แรงงานเด็กอย่างโหดร้าย สิ่งเหล่านี้เองที่เป็นตัวกระตุ้นให้เขาออกมารณรงค์ต่อสู้กับการใช้แรงงานเด็กในโรงงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาททางด้านสังคมของเขาในเรื่องของการเคลื่อนไหวการออก “พระราชบัญญัติ 10 ชั่วโมง”⁴ โดยตัวของออสเลอร์นั้นถือได้ว่าเป็นนักเคลื่อนไหวที่สำคัญอย่างมาก แต่สิ่งสำคัญที่ทำให้ของออสเลอร์เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางก็คือการที่เขาเป็นนักเคลื่อนไหวโดยอาศัยความรุนแรงเป็นเครื่องมือการเรียกร้องที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนัดหยุดงานประท้วง ซึ่งพฤติกรรมของออสเลอร์ทำให้เพื่อนร่วมงานทางธุรกิจสิ่งทอหลายคนไม่พอใจการกระทำของเขาจนนำไปสู่การจับกุมเขาหลายครั้ง แต่ตัวเขาเองก็ไม่เคยย่อท้อในการที่จะเรียกร้องความยุติธรรมในสังคมให้เกิดขึ้น นอกจากนี้ของออสเลอร์นั้นยังมีลักษณะร่วมเช่นเดียวกับโดเฮอร์ตีคือนอกเหนือจากการออกมามีเคลื่อนไหวทางสังคมเพื่อต่อต้านการใช้แรงงานเด็กอย่างจริงจังแล้วเขายังเขียนบทความวิจารณ์การใช้แรงงานเด็กอย่างดุเดือดด้วย

คนสุดท้ายคือ ไมเคิล แซดเลอร์ (Micheal Sadler ค.ศ. 1780-1835) ในช่วงที่เขาทำงานในโรงงานสิ่งทอฝ่ายกับพี่ชายของเขานั้น แซดเลอร์ได้เห็นถึงปัญหาสังคมเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก เขาเห็นว่าการใช้แรงงานเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมเป็นปัญหาที่ร้ายแรงอย่างมาก ในช่วงต่อมาแซดเลอร์ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้เป็นกรรมาธิการเพื่อทำการตรวจสอบรวมทั้งสืบสวนเรื่องราวเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็กในอุตสาหกรรม รายงานของเขา (Sadler's Report) ได้รับการตีพิมพ์และเปิดเผยให้สาธารณชนได้รับรู้ถึงความเลวร้ายที่เกิดขึ้นในโรงงานสิ่งทอ⁵ นอกจากนี้แซดเลอร์ยังมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการออกพระราชบัญญัติโรงงานใน ค.ศ. 1832 โดยพยายามจำกัดเวลาการทำงานของเด็กในโรงงานสิ่งทอ

กลุ่มที่สาม นักปฏิรูปสายควอเกอร์⁶ (Quakerian Reformers)

นักปฏิรูปสังคมกลุ่มนี้ที่มีบทบาทต่อสังคมอังกฤษโดยพวกเขาอาศัยหลักคิดทางศาสนาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงและจรรโลงสังคมให้ดีขึ้น พวกเขาอาศัยแนวคิดของกลุ่มควอเกอร์ในเรื่องของการเลี้ยงดูเด็กด้วยความรัก ความเอาใจใส่และทะนุถนอมเด็ก ตลอดจนการปลูกฝังเลี้ยงดูแต่ยังเยาว์ นักปฏิรูปสายควอเกอร์ที่สำคัญมีอยู่ด้วยกันสามคนซึ่งแต่

⁴ Ibid., p. 155.

⁵ Ibid., pp. 156-157.

⁶ ควอเกอร์เป็นกลุ่มความคิดทางคริสต์ศาสนาซึ่งมีความหมายว่า “สมาคมเพื่อน” (Society of Friends) เกิดขึ้นที่ประเทศอังกฤษเมื่อ ค.ศ. 1640 โดย George Fox โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อฟื้นฟูหลักความคิดของคริสต์ศาสนาในยุคแรก ๆ ตลอดทั้งการยึดหลักในเรื่องความเสมอภาคทางเพศเป็นสำคัญ

ละคนนั้นได้รับอิทธิพลทางด้านศาสนาคริสต์กลุ่มนี้โดยตรง คนแรกคือ โรเบิร์ต โอเวน (Robert Owen ค.ศ. 1771-1858) เขาเป็นเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายซึ่งเป็นที่รู้จักของอังกฤษในช่วงเวลานั้น โอเวนเป็นเพื่อนสนิทของ เดวิด เดล (David Dale) และภายหลังเขาแต่งงานกับน้องสาวของเดลคือแคโรไลน์ เดล (Carolyn Dale) ทำให้ธุรกิจสิ่งทอฝ้ายของเขามั่งคั่งขึ้นอย่างมาก โอเวนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการกระตุ้นความสนใจในเรื่องปัญหาการใช้แรงงานเด็กในสังคมอังกฤษ ดังจะเห็นตัวอย่างได้จากกรณีที่โอเวนเข้าไปมีบทบาทต่อสังคมอังกฤษในช่วงเวลานั้นคือการที่เขาได้เข้าเป็นกรรมการตรวจสอบการเกิดใช้หัตถ์โรงงานที่แมนเชสเตอร์ใน ค.ศ. 1796 การเกิดใช้หัตถ์โรงงานนี้ได้ทำให้เด็กในโรงงานสิ่งทอฝ้ายเป็นจำนวนมากเสียชีวิตลง โดยผลออกมาสรุปได้ว่าในโรงงานสิ่งทอฝ้ายมีสภาพร้อนอบอ้าวรวมทั้งอากาศไม่บริสุทธิ์ นอกจากนี้ในรายงานยังกล่าวเพิ่มว่าเด็กถูกใช้เป็นแรงงานตลอดทั้งวันทั้งคืนจนแทบจะไม่ได้พักผ่อน อันทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพของเด็กเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีรายงานรวมไปถึงเด็กขาดการอบรมทางด้านศาสนาและศีลธรรมด้วย

ความเลวร้ายที่เกิดขึ้นในโรงงานสิ่งทอฝ้ายที่เมืองแมนเชสเตอร์ทำให้โอเวนเห็นใจเด็กในโรงงานสิ่งทอฝ้ายเป็นอย่างมาก การที่ตัวเขาเองได้รับการเลี้ยงดูมาแบบเวทีกอร์นนั้นทำให้เขาเชื่อว่า ถ้าเด็กได้รับการปลูกฝังเลี้ยงดูแต่ยังเยาว์รวมทั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กเป็นคนมีเหตุมีผลและเป็นคนดีในสังคมได้ ตัวอย่างหนึ่งที่ได้เห็นได้ชัดในการที่โอเวนได้มีส่วนบุกเบิกในการช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของเด็กให้ดีขึ้น ก็คือการสร้างชุมชนนิวลาร์ค (New Lanark) ภายในบริเวณใกล้เคียงกับโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายของเขา โดยที่ชุมชนนิวลาร์คของโอเวนนั้นมีการรับเด็กฝึกงานตามเขตพื้นที่ (parish apprentice) เข้ามาเป็นแรงงาน ในการสร้างชุมชนแห่งนี้ โอเวนเองได้ดูแลและเอาใจใส่เด็กเป็นพิเศษ เขาเชื่อว่าสภาพแวดล้อมโรงงานที่ดีนั้นจะมีผลต่อการสร้างผลิตภัณฑ์ในโรงงานให้ดีขึ้นด้วย นอกจากนี้เขายังเป็นผู้คัดค้านการลงโทษใด ๆ ที่มีต่อคนงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงโทษเด็ก ซึ่งที่ชุมชนโรงงานนิวลาร์คของเขานั้นไม่มีการลงโทษเด็กแม้แต่อย่างใด

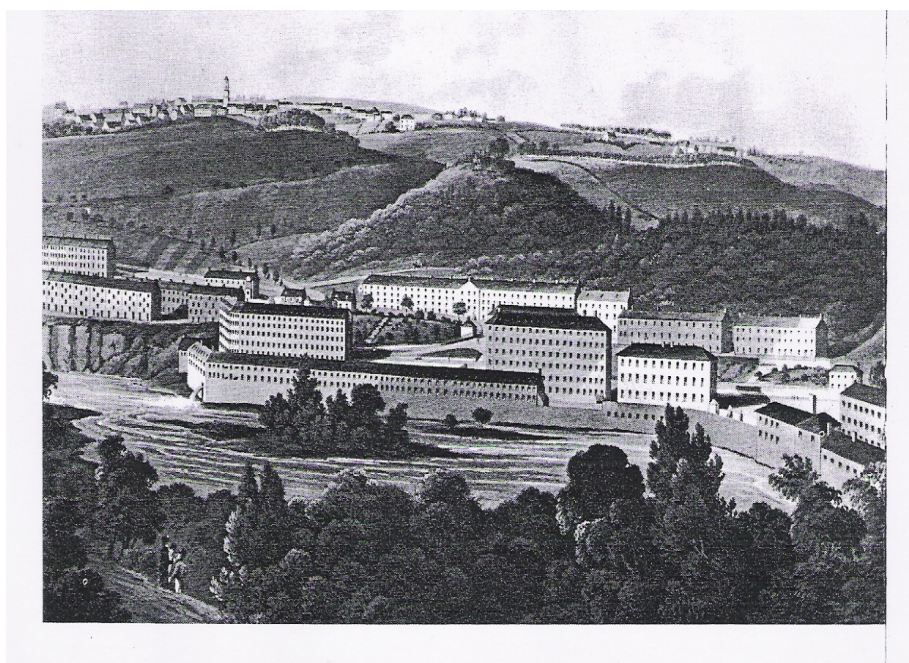
นอกจากนี้ เขายังได้จัดสวัสดิการทางด้านการศึกษาให้กับเด็กในชุมชนนิวลาร์คขึ้น ในขณะที่โรงงานทอฝ้ายของโอเวนปฏิเสธที่จะจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี รวมทั้งลดการทำงานของเด็กในโรงงานลงเหลือเพียง 10 ชั่วโมงต่อวัน ที่โรงงานของเขาอนุญาตให้เด็กได้มีเวลารับประทานอาหารเป็นเวลา 1 ชั่วโมงกับ 15 นาที⁷ โอเวนมีความคิดว่านายจ้างคนอื่น ๆ ควรที่จะให้เด็กในโรงงานทำงานน้อยลงเหมือนกับที่โรงงานของเขา แต่ถึงกระนั้นนายจ้างก็ไม่ควรที่จะหัก

⁷ Ibid., p. 154.

ค่าแรงเด็ก โอเวนให้เหตุผลว่าถ้าเด็กมีเวลาว่างมากขึ้นก็จะส่งผลให้สุขภาพเด็กเหล่านั้นแข็งแรง ซึ่งผลที่ตามมาก็คือเด็กนั้นจะมีประสิทธิภาพในการทำงานได้ดีขึ้น โอเวนหวังว่าวิธีการของเขาที่เขาทำในชุมชนนิวลันนาร์ค จะเป็นตัวอย่างรวมทั้งเป็นการกระตุ้นให้เจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมรายอื่น ๆ ได้ใช้เป็นแบบอย่าง โดยแนวคิดของเขาได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มเคอเกอร์รวมทั้งนักอรรถประโยชน์นิยมอย่างแข็งขัน

ภาพที่ 4.1

ชุมชนนิวลันนาร์คของโอเวน

ที่มา: Penelope Davies, Children of the Industrial Revolution, (London: Wayland Pub., 1972), p 74.

นอกจากนี้ เขาพยายามเสนอแนวคิดให้รัฐบาลตื่นตัวต่อการปฏิรูปทางด้านสาธารณสุขในโรงงานด้วย อย่างไรก็ตามการกระทำของโอเวนนั้นได้รับการต่อต้านรวมทั้งความไม่พอใจจากบรรดาเพื่อนฝูงของเขาที่เป็นเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม จนกระทั่งเขาได้ให้ลูกอพยพไปตั้งถิ่นฐานในสหรัฐอเมริกาซึ่งลูกของโอเวนก็ได้นำความคิดของบิดาที่เกี่ยวกับชุมชนนิวลันนาร์คไปเผยแพร่ในสหรัฐอเมริกาด้วย โดยเฉพาะในแถบพื้นที่ของมลรัฐอินเดียนาซึ่งที่นั่นมีการตั้งชุมชนที่คล้ายกับของโอเวนคือนิคมนิวฮาโมนี (New Harmony) ในขณะที่ตัวของโอเวนเองนั้นยังคงพำนัก

อยู่ที่อังกฤษเช่นเดิมเพราะเขาเองนั้นต้องการที่จะใช้ชีวิตในการช่วยเหลือเพื่อปฏิรูปทางด้านสังคมของอังกฤษเอง

คนที่สองคือ เดวิด เดล (David Dale ค.ศ. 1739-1801) เดลเป็นเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายที่ยิ่งใหญ่คนหนึ่งในเกาะอังกฤษ (รวมทั้งเป็นเพื่อนและพี่เขยของโรเบิร์ต โอเวนด้วย) เขาเป็นผู้ที่ก่อตั้งโรงงานปั่นด้ายฝ้ายที่ชุมชนนิวลาร์นาร์คขึ้น ต่อมาได้มีการขยายสาขาเพิ่มเติมไปยังที่ Blantyre, Sutherland และที่อื่น ๆ อีก เดลถือได้ว่าเป็นนักเคลื่อนไหวทางสังคมคนแรกที่ยอมรับถึงปัญหาการใช้แรงงานเด็กในโรงงานอุตสาหกรรม เขามีความคิดที่จะช่วยเหลือเด็กเหล่านั้นให้มีสถานภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นดังจะเห็นได้จากการที่เดลได้สร้างหอพักให้กับเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมฝ้ายในชุมชนนิวลาร์นาร์ค และเมื่อเขายกเลิกกิจการให้กับโอเวนซึ่งเป็นน้องเขยของเขานั้น โอเวนก็ยังรับแนวคิดของเดลมาด้วยเช่นกัน

คนสุดท้ายคือ จอห์น ฟิลด์เด็นส์ (John Fieldens ค.ศ. 1784-1849) เขาเป็นบุตรของคหบดีพ่อค้าฝ้ายในอังกฤษที่ยิ่งใหญ่อีกตระกูลหนึ่ง ธุรกิจโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายของตระกูลฟิลด์เด็นส์นั้นรุ่งเรืองอย่างมากจนมีการขยายตัวไปอย่างรวดเร็ว ในช่วงวัยเยาว์นั้นจอห์น ฟิลด์เด็นส์ถูกอบรมเลี้ยงดูมาแบบคริสต์กลุ่มควอกเกอร์ เมื่อเขาโตขึ้นก็ได้สืบทอดกิจการต่อจากครอบครัว ด้วยการถูกอบรมมาในกรอบของศาสนานี้เองทำให้ฟิลด์เด็นส์มีความเห็นใจลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมอย่างมาก โดยเฉพาะชะตากรรมเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายในโรงงานของเขา ฟิลด์เด็นส์เป็นผู้ริเริ่มคนสำคัญในการกำหนดอายุขั้นต่ำของการจ้างงานเด็กในโรงงานอุตสาหกรรม รวมทั้งเป็นผู้ร่วมเคลื่อนไหวในการออกพระราชบัญญัติโรงงานที่สำคัญอีกผู้หนึ่ง

กลุ่มที่สี่ นักปฏิรูปสายสังคม (Social Reformers)

นักปฏิรูปสายสังคมที่สำคัญในช่วงเวลานี้มีอยู่ด้วยกันดังนี้ สองคนแรกนั้นถือได้ว่าเป็นนักปฏิรูปที่โด่งดังมากในอังกฤษคือพ่อลูกตระกูลฟิลด์ คนพ่อนั้นคือ เซอร์ โรเบิร์ต ฟิลด์ (Sir Robert Peel) ส่วนคนลูกนั้นชื่อ โรเบิร์ต ฟิลด์ (Robert Peel) โดยเซอร์ โรเบิร์ต ฟิลด์ (ค.ศ. 1750-1830) นั้นถือได้ว่าเป็นนักเคลื่อนไหวทางสังคมที่สำคัญอย่างมากในช่วงเวลาแรกเริ่ม ฟิลด์เป็นคหบดีเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายในพื้นที่แลงคาไชร์ ต่อมาเขาได้ขยายธุรกิจทางด้านนี้โดยสร้างโรงงานเพิ่มขึ้นในพื้นที่ Tamworth ในมณฑลสแตฟฟอร์ดไชร์ (Staffordshire) ด้วย

ในช่วงที่เขาควบคุมกิจการนั้นปรากฏว่าโรงงานฝ้ายของเขานั้นเจริญรุ่งเรืองอย่างมากในอังกฤษ โดยในช่วงต้นศตวรรษที่ 19 โรเบิร์ต ฟิลด์ถือได้ว่าเป็นอัครมหาเศรษฐีทางด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายในเกาะอังกฤษ โรงงานของเขามีลูกจ้างมากกว่า 15,000 คน ต่อมาเขาได้ลงเล่นการเมืองและได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกผู้แทนราษฎรในเขตพื้นที่ Tamworth

ประสบการณ์การทำงานทำให้เขาตระหนักถึงปัญหาการใช้แรงงานเด็กในอุตสาหกรรมสิ่งทอผ้าอย่างชัดเจน โดยเฉพาะการปฏิบัติของนายจ้างที่มีต่อแรงงานเด็ก ในช่วงเวลานั้นโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอผ้าयरวมทั้งอุตสาหกรรมสิ่งทอประเภทอื่น ๆ มีการปฏิบัติต่อแรงงานเด็กอย่างเข้มงวดมาก อาจกล่าวได้ว่าจุดเริ่มต้นของการตื่นตัวที่จะปฏิรูปด้านสวัสดิการรวมทั้งให้ความช่วยเหลือต่อแรงงานเด็กที่ตกเป็นเหยื่อในช่วงเวลานั้นเป็นผลมาจากความคิดและความตระหนักของเซอร์โรเบิร์ต ฟิล นอกจากนี้การที่ฟิลได้รับรายงานจากนายแพทย์โทมัส เพอร์ซิวาล (Thomas Percival) แห่งเมืองแมนเชสเตอร์ในเรื่องของการเกิดไข้หวัดโรงงาน (Factory Fever) ในโรงงานอุตสาหกรรมซึ่งไข้หวัดประเภทนี้คาดว่าชาวไอริชอพยพเข้ามาเป็นพาหะผู้นำเชื้อโรคนี้เข้ามา โดยการแพร่ระบาดอย่างหนักในพื้นที่แมนเชสเตอร์ซึ่งส่งผลให้เด็กจำนวนมากล้มตายด้วยไข้หวัดนี้ เหตุการณ์นี้ทำให้โรเบิร์ต ฟิลเกิดความตระหนักในปัญหาของการใช้แรงงานเด็กในอุตสาหกรรมสิ่งทอผ้าอย่างมาก รวมทั้งต้องการช่วยเหลือเด็กที่ตกเป็นเหยื่อเหล่านี้

ในขณะที่ผู้ถูกคือ โรเบิร์ต ฟิล (ค.ศ. 1788-1850) ถือได้ว่าเป็นบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ในประวัติศาสตร์ของอังกฤษคนหนึ่ง เขามีบทบาทสำคัญต่อสังคมและการเมืองอังกฤษอย่างมาก นับตั้งแต่ การออกพระราชบัญญัติการปฏิรูป ค.ศ. 1832 ซึ่งมีผลให้ประชาชนอังกฤษได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น รวมทั้งการยกเลิกกฎหมายข้าวสาลีหรือ Corn Law และเป็นคนสำคัญที่ผลักดันการออกพระราชบัญญัติโรงงานเพื่อช่วยเหลือเด็กในโรงงานผ้า เขาเองได้รับแนวคิดจากบิดาในการที่จะช่วยเหลือรวมทั้งแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในช่วงนั้น ฟิลเกิดที่แลงคาเชียร์ อันเป็นย่านที่อุตสาหกรรมสิ่งทอผ้ารุ่งเรืองอย่างมาก ที่นั่นทำให้เขาเห็นสภาพความเลวร้ายของการใช้แรงงานเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอผ้า ฟิลมีความคิดเช่นเดียวกันกับบิดาที่ต้องการจะแก้ไขปัญหาเลวร้ายในขณะนั้น ต่อมาเขาได้ก้าวเข้าสู่อาชีพทางการเมืองเช่นเดียวกับบิดาของเขา ฟิลมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการเมืองอังกฤษ โดยเฉพาะในเรื่องนโยบายต่อต้านการคอร์รัปชันภายในประเทศ นอกจากนี้บทบาทหนึ่งที่สำคัญอันเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปสังคมก็คือ การออกพระราชบัญญัติโรงงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอผ้าโดยตรง

นักปฏิรูปสังคมอีกคนคือ แอนโทนี แอชลีย์ คูเปอร์ (Anthony Ashley Cooper ค.ศ. 1801-1885) ต่อมาภายหลังได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นเอิร์ล ที่ 7 แห่ง ชาฟเตสบิวรี (Earl 7th of Shaftesbury) เขาเป็นผู้ที่สนใจประเด็นปัญหาทางด้านสังคม โดยเฉพาะปัญหาในเรื่องของการใช้แรงงานเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมหลังจากที่ได้อ่านรายงานของ ไมเคิล แชดเลอร์ เกี่ยวกับการสอบสวนกรณีการใช้แรงงานเด็กอย่างทารุณ คูเปอร์เองมีบทบาทสำคัญต่อการณรงค์ต่อต้านการใช้แรงงานเด็กดังจะเห็นได้จากการทำงานที่เขาก่อตั้งคณะกรรมการที่มีชื่อว่า Children's

Employment Commission of 1832 เพื่อศึกษาการใช้แรงงานเด็กในสังคมในช่วงเวลานั้น⁸ นอกเหนือจากการรณรงค์เกี่ยวกับการต่อต้านการใช้แรงงานเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมแล้ว คุนุอุปการที่สำคัญอย่างมากของคุเปอร์ก็คือ การก่อตั้งโรงเรียนให้กับเด็กผู้ยากไร้ให้ได้รับการศึกษา รวมถึงยกฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

คนสุดท้ายคือ ลอร์ด อัลทอรัป (Lord Althorp ค.ศ. 1782-1845) เขาเป็นสมาชิกรัฐสภาและเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการออกมารณรงค์เคลื่อนไหวต่อต้านการใช้แรงงานเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจำกัดอายุการจ้างเด็กเป็นแรงงานในโรงงาน รวมถึงการออกกฎหมายพระราชบัญญัติโรงงานอย่างต่อเนื่อง

กลุ่มที่ห้า นักเขียนสายสังคม (Social novelists)

ถึงแม้ว่านักเขียนเหล่านี้จะไม่ได้เคลื่อนไหวโดยตรงเหมือนกับนักปฏิรูปที่ได้กล่าวมาข้างต้น แต่ทว่างานเขียนของกลุ่มคนเหล่านี้ก็ได้สะท้อนให้เห็นถึงมิติทางสังคมที่พอนเพะในช่วงเวลานั้น อาจจะถูกกล่าวได้ว่างานเขียนของนักเขียนช่วงนั้นเป็นเสมือนกระจกบานใหญ่ที่สะท้อนให้เห็นสภาพปัญหาทางสังคมได้เป็นอย่างดี ในขณะที่เดียวกันสาธารณชนอังกฤษก็สามารถรับรู้ปัญหาเรื่องราวได้โดยผ่านนักเขียนเหล่านี้เป็นสื่อที่สำคัญเช่นกัน นักเขียนคนสำคัญในยุคนี้คือ ชาร์ล ดิคเกนส์ (Charles Dicken ค.ศ. 1812-1870) ดิคเกนส์เป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงโด่งดังมาก เขาผลิตงานวรรณกรรมจำนวนมากเพื่อรณรงค์ต่อต้านรวมทั้งเปิดโปงความชั่วร้ายในสังคมอังกฤษ โดยเฉพาะปัญหาเรื่องของเด็กและการทำงานเด็ก นวนิยายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเรื่องนี้โดยตรง เช่น โอลิเวอร์ ทวิสท์ รวมทั้ง เดวิด คอปเปอร์ฟีล เรื่องราวเหล่านี้เป็นงานเขียนซึ่งส่วนใหญ่แล้วมาจากประสบการณ์ของดิคเกนส์โดยตรง

คนสุดท้ายเป็นนักเขียนสตรีที่มีชีวิตโลดโผนมาก เธอชื่อ ฟรานส์ ทรอลลิป (Frances Trollope ค.ศ. 1780-1863) เธอสมรสกับชายผู้หนึ่งซึ่งต่อมาได้ทำธุรกิจจนล้มละลาย แต่เธอก็สามารถเขียนงานวรรณกรรมหลายเล่มที่มีชื่อเสียงจนกระทั่งงานเขียนของเธอนั้นสามารถที่จะปลดหนี้ให้กับสามีของเธอได้ ทรอลลิปมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการใช้ปลายปากกาของเธอเขียนวรรณกรรมจรรโลงสังคมรวมทั้งต่อต้านปัญหาการใช้แรงงานเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมที่ปรากฏอยู่ หนังสือเรื่องหนึ่งที่โด่งดังอย่างมากและถือเป็นหนังสือที่สะท้อนสังคมได้ดีเช่นเดียวกับเรื่องโอลิเวอร์ ทวิสท์ และ เดวิด คอปเปอร์ฟีลของดิคเกนส์ ก็คือ Michael Armstrong, The Factory Boy ซึ่งเป็นวรรณกรรมที่ได้รับการกล่าวขานอย่างมากในสังคมอังกฤษในช่วงเวลานั้น

⁸Peter Kirby, *Child Labour in Britain, 1750-1870*. (Hampshire: Palgrave, 2003), p. 99.

พระราชบัญญัติโรงงานเพื่อช่วยเหลือเด็กในโรงงานสิ่งทอฝ้าย

การเคลื่อนไหวของนักปฏิรูปสังคมในกลุ่มต่าง ๆ ถือได้ว่าเป็นฟันเฟืองชิ้นสำคัญของการปฏิรูปทางกฎหมายรวมทั้งการเคลื่อนไหวของพวกเขาได้ส่งผลต่อการรับรู้ของสาธารณชนอังกฤษซึ่งทำให้เกิดปฏิกิริยาอย่างกว้างขวางต่อรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้าย สิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่เป็นรูปธรรมต่อมาก็คือนโยบายของรัฐบาลเองในการที่จะแก้ปัญหาเรื่องการใช้แรงงานเด็กในโรงงานฝ้ายซึ่งถือได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ ซึ่งผลสำคัญส่วนหนึ่งจากการที่รัฐบาลได้มีนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหานี้ก็นั้นก็มาจากรัฐบาลเองที่มีความสำนึกในเรื่องปัญหาทางสังคมมากขึ้น ดังตัวอย่างกรณี โรเบิร์ต พิล ในขณะที่เขาเป็นนายกรัฐมนตรีนั้น จากการที่เขาเคยคลุกคลีเกี่ยวกับปัญหาการใช้แรงงานเด็กในโรงงานฝ้ายทำให้เขารู้รายละเอียดที่สำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้ดี นอกจากนี้นายกรัฐมนตรีคนอื่นที่มารับตำแหน่งนั้นแม้ว่าบางคนจะไม่ได้รับรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง แต่พวกเขาก็รับรู้ปัญหาโดยผ่านสื่อและสาธารณชนรวมทั้งนักเคลื่อนไหวปฏิรูปคนต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว

นอกจากนั้นการที่สมาชิกรัฐสภาได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนให้เข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้แทนราษฎรในรัฐสภานั้น ประเด็นสำคัญประการหนึ่งก็คือพวกเขาต่างได้รับความคาดหวังรวมทั้งพันธกิจที่ได้รับมอบหมายจากประชาชนในท้องที่เพื่อเข้ามาผลักดันกฎหมายต่าง ๆ เพื่อช่วยยกสถานภาพความเป็นอยู่รวมทั้งการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น ซึ่งแน่นอนว่าประเด็นปัญหาในเรื่องของการใช้แรงงานเด็กในอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายจึงถือได้ว่าเป็นสาระสำคัญมากที่ประชาชนอังกฤษเองต่างคาดหวังที่จะให้สมาชิกในรัฐบาลที่พวกเขาเลือกตั้งขึ้นมานั้นได้หันมาสนใจรวมทั้งแก้ไขปัญหานี้เร็วรั้งมานาน โดยรัฐบาลเองก็ได้ตระหนักถึงเรื่องนี้ดี ดังจะเห็นได้จากกรณีสำคัญในช่วงเวลานั้นคือ “การเกิดไข้หวัดโรงงาน” ซึ่งไข้หวัดโรงงานในเมืองแมนเชสเตอร์ได้ส่งผลให้เด็กในโรงงานอุตสาหกรรมล้มตายไปเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นผลอันเนื่องมาจากสุขลักษณะในโรงงานที่ย่ำแย่ ในช่วง ค.ศ. 1795 รัฐบาลจึงได้มอบหมายให้กลุ่มคณะแพทย์แห่งเมืองแมนเชสเตอร์รวมตัวกันขึ้นเป็นคณะกรรมการเพื่อสอบสวนเรื่องราวกรณีการเกิดไข้หวัดในโรงงานซึ่งทำให้เด็กในโรงงานฝ้ายต้องล้มตายเป็นจำนวนมาก⁹ จากการสอบสวนในเรื่องดังกล่าว แพทย์ได้ลงความเห็นเห็นว่าเด็กที่ทำงานในโรงงานสิ่งทอฝ้ายนั้นได้รับการติดเชื้อที่แพร่กระจายมาจากฝุ่นละอองที่สะสมในโรงงานและภายในโรงงานเองก็ไม่มีอากาศถ่ายเทอย่าง

⁹ Ursula Ruth Quixano Henrique, (1971), op. cit., p. 1.

เพียงพอ นอกจากนี้เด็กในโรงงานนั้นต้องทำงานหนักมากจนเกินไปและแทบจะไม่มีเวลาได้พักผ่อนเลย

นับตั้งแต่ช่วงปลายศตวรรษที่ 18 เป็นต้นมาปรากฏว่าปัญหาความเป็นอยู่และเงื่อนไขการทำงานของเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมมีพัฒนาการที่สามารถมองความสัมพันธ์ย้อนหลังไปในการเปลี่ยนแปลงของโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายคือโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายเป็นจำนวนมากยังคงใช้แรงงานพลังน้ำ (Water Power) ทำให้โรงงานเหล่านี้ต้องตั้งอยู่ตามแหล่งลำน้ำ แต่ในทีโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายมีการขยายจำนวนโรงงานมากขึ้นโรงงานจึงต้องไปตั้งห่างจากเขตชุมชนหรือตัวเมืองทำให้โรงงานเหล่านี้ขาดแคลนแรงงานเด็กที่จะเข้าไปทำงานในโรงงาน ในเวลาเดียวกันพื้นที่ทางการเกษตรหลายแห่งเองก็ประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้เขตพื้นที่ parish ได้รับผลกระทบตามไปด้วย เขตพื้นที่ parish จึงจำเป็นที่จะต้องกำจัดเด็กฝึกงานในพื้นที่เขตให้พ้นจากภาวะความรับผิดชอบ พวกเขาจึงส่งเด็กเหล่านั้นเข้าไปเป็นแรงงานราคาถูกในโรงงาน โดยเด็กที่อยู่ในโรงงานถูกจัดให้อยู่ภายในอาคารซึ่งติดกับโรงงานและต้องทำงานเป็นเวลาหลายชั่วโมงมาก ภายในโรงงานจะเดินเครื่องตลอด 24 ชั่วโมงโดยที่ไม่ได้หยุดพักเด็กในนั้นจะแบ่งงานออกเป็น 2 ผลัด โดยผลัดแรกจะทำงานและอีกผลัดจะนอนสลับกัน ในโรงงานจะมีการจัดเตียงไว้เพียงครึ่งหนึ่งของจำนวนเด็กในโรงงานทั้งหมด และเตียงเหล่านั้น “ไม่เคยเย็นเลย”¹⁰

ประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้นถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการที่จะปฏิรูปความเป็นอยู่ของเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้าย เรื่องใช้หวิดโรงงานรวมทั้งภาวะการขาดสุขอนามัยที่ดีในโรงงานทำให้โรเบิร์ต พิล (บิดา) ผู้เป็นนักปฏิรูปสายสังคมนิยมพระราชาบัญญัติใน ค.ศ. 1802 ในช่วงที่ฟิลได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการผลักดันพระราชบัญญัติที่มีชื่อว่า Health and Morals of Apprentices Act ซึ่งส่งผลต่อเด็กฝึกงานตามเขตพื้นที่ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายและอุตสาหกรรมผ้าขนสัตว์โดยตรงเท่านั้น¹¹ และกฎหมายนี้มีการบังคับใช้กับโรงงานที่มีการจ้างเด็กฝึกงานมากกว่า 20 คนขึ้นไป ผลส่วนหนึ่งที่กฎหมายของฟิลในช่วงนั้นมีผลบังคับใช้กับแรงงานเด็กฝึกงานตามเขตพื้นที่คงเป็นเพราะในช่วงเวลานั้นเด็กฝึกงานประเภทนี้มีการใช้อย่างมาก โดยเฉพาะในแถบพื้นที่ชนบทที่มีการตั้งโรงงานใกล้กับแม่น้ำทั้งนี้เนื่องจากโรงงานเหล่านี้มักจะนำเด็กฝึกงานตามเขตพื้นที่เข้ามาเป็นแรงงานเนื่องจากหาได้ง่ายกว่าแรงงานเด็กเสรีซึ่งจะอยู่ตามชุมชนหรือตัวเมือง

¹⁰ Ernst Elder Von Plener, (1873), op. cit., p. 1.

¹¹ Ibid., p. 2.

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีการกำหนดสุขอนามัยขั้นพื้นฐาน รวมทั้งมีการบังคับให้โรงงานมีการระบายอากาศที่พอเพียง เจ้าของโรงงานจะต้องจัดหาเสื้อผ้าให้กับเด็กฝึกงานจำนวน 2 ตัวทุก ๆ ปีรวมทั้งต้องมีเตียงนอนที่ดีแก่เด็กฝึกงาน และในห้องหลับนอนของเด็กฝึกงานนั้น นายจ้างจะต้องมีการแบ่งแยกเป็นสัดส่วนห้องนอนของชายและหญิงเอาไว้ด้วย รวมทั้งจะต้องจัดการสวัสดิการทางด้านการศึกษาและการสอนศาสนาให้กับเด็กฝึกงานด้วย พระราชบัญญัตินี้ได้จำกัดชั่วโมงการทำงานของเด็กฝึกงานลงเหลือเพียง 12 ชั่วโมง นอกจากนี้ยังห้ามเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 9 ปีเป็นแรงงาน หากนายจ้างผู้ใดละเมิดฝ่าฝืนจะถูกปรับเป็นจำนวน 2f และ 5f ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกันยังมีการระบุไว้ในแต่ละพื้นที่แต่งตั้งผู้ตรวจโรงงานอุตสาหกรรมเรียกว่า Justices of the Peace ตรวจสอบโรงงานในแต่ละพื้นที่ โดยผู้ตรวจโรงงานอุตสาหกรรมประกอบไปด้วยสองคนคือเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นหรือ Local magistrate และสังฆกรหรือ Clergy แต่ผลกลับปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ชุดนี้กลับไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควร เนื่องจากเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นบางคนมีความสัมพันธ์สนิทสนมกับเจ้าของโรงงานฝ่ายเอง บางคนเองจึงเพิกเฉยไม่ดูแลตรวจสอบแต่อย่างใด¹² จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติ ค.ศ. 1802 นี้ไม่ได้รับการตอบสนองจากบรรดาเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายมากเท่าที่ควร เพราะเจ้าของโรงงานสิ่งทอฝ้ายนั้นละเมิดฝ่าฝืน อีกทั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐบาลแต่งตั้งก็ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรเนื่องจากเจ้าหน้าที่เหล่านี้ตกอยู่ในอำนาจของเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าว ทำให้ข้อบังคับตามกฎหมายไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ในขณะเดียวกันตั้งแต่ช่วงทศวรรษ 1820 เป็นต้นมา โรงงานหลายแห่งได้เปลี่ยนมาใช้นวัตกรรมเครื่องจักรไอน้ำ ทำให้หมดความจำเป็นที่จะต้องตั้งโรงงานใกล้กับแหล่งทางน้ำเหมือนที่เคยเป็นมา โรงงานใหม่จำนวนมากที่ใช้เครื่องจักรไอน้ำจึงเกิดขึ้นในเขตเมืองหรือชุมชนขนาดใหญ่ที่มีผู้คนอาศัยอยู่จำนวนมากและเป็นแหล่งแรงงานเด็กอีกประเภทหนึ่ง คือ แรงงานเด็กเสรีที่เป็นลูกหลานของผู้อาศัยอยู่ในเมืองหรือผู้ที่อพยพเข้ามาในเมืองด้วยเหตุนี้ นายจ้างจึงได้เปลี่ยนจากการจ้างเด็กฝึกงานตามเขตพื้นที่มาเป็นแรงงานเด็กเสรีแทน เมื่อแรงงานเด็กประเภทนี้เป็นที่ต้องการมากขึ้นนายจ้างโรงงานก็แอบไปทำสัญญาจ้างกับพ่อแม่ของเด็กเหล่านั้น¹³ ในขณะที่ลดการใช้แรงงานเด็กฝึกงานตามเขตพื้นที่ลงเพราะนอกจากจะเป็นแรงงานที่หาง่ายขึ้นแล้ว แรงงานเด็กเสรียังไม่ได้รับการคุ้มครองโดยพระราชบัญญัติ ค.ศ. 1802 ซึ่งคุ้มครองเฉพาะแรงงานเด็กฝึกงานตามเขตพื้นที่เท่านั้น นอกจากนี้ที่สำคัญประการสุดท้ายก็คือพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังส่งผลกระทบต่อ

¹² Ursula Ruth Quixano Henrique, (1971), op. cit., p. 3.

¹³ Ernst Elder Von Plener, (1873), op. cit., p. 3.

เพื่อนสมาชิกในรัฐสภาที่เป็นเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายด้วย ในภาพรวมพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าใดนัก

ใน ค.ศ. 1819 รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติโรงงานอุตสาหกรรมฝ้ายโดยเฉพาะ คือ The Cotton Mills Act 1819 ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงขณะนั้นอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายมีการใช้แรงงานเด็กอย่างหนัก รัฐบาลจึงได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นตรวจสอบสภาพความเป็นอยู่ของเด็กภายในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้าย และส่งผลให้มีการออกพระราชบัญญัติ ค.ศ. 1819 ซึ่งมีผลบังคับใช้กับแรงงานเด็กทุกประเภท ทั้งแรงงานเด็กฝึกงานตามเขตพื้นที่และแรงงานเด็กแบบเสรีแต่จำกัดอยู่เฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายเท่านั้น พระราชบัญญัติฉบับนี้อุญาตให้เด็กที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไปทำงานได้ 12 ชั่วโมงต่อวัน¹⁴ เท่านั้น ในขณะที่เดียวกันเพื่อป้องกันการละเมิดฝ่าฝืนกฎหมายทางรัฐบาลจึงได้มีการตั้งรางวัลให้กับผู้ที่แจ้งเบาะแสหากพบเห็นโรงงานสิ่งทอฝ้ายแห่งใดละเมิดคำสั่ง แต่กลับปรากฏว่าทางรัฐบาลเองได้รับข้อมูลที่ผิดพลาดบ่อยครั้ง กรณีที่สำคัญก็คือเหล่าบรรดานายจ้างโรงงานสิ่งทอฝ้ายเองต่างก็ใส่ร้ายป้ายสีเพื่อนเจ้าของโรงงานสิ่งทอฝ้ายด้วยกันเอง¹⁵ นอกจากนี้คนงานในโรงงานเองก็มีกลัวที่จะแพร่พรายความเลวร้ายในโรงงานให้รัฐบาลได้รับรู้เนื่องจากไม่กล้าที่จะแจ้งความเอาผิดกับนายจ้างได้ ทำให้ไม่มีใครที่จะรู้ได้เลยว่าในโรงงานสิ่งทอฝ้ายนั้นเกิดอะไรขึ้นบ้าง จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังไม่มีผลในความเป็นจริงเชิงปฏิบัติเท่าที่ควร เนื่องจากนายจ้างบางคนยังไม่เกรงกลัวกฎหมาย รวมทั้งค่าปรับนั้นก็เป็นจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับผลกำไรที่ได้รับ ปรากฏว่าโรงงานบางแห่งยังมีการแอบจ้างเด็กที่มีอายุต่ำจนถึง 4-5 ขวบเข้ามาเป็นแรงงาน¹⁶

อย่างไรก็ตามในช่วงเวลาทศวรรษ 1820 อุตสาหกรรมสิ่งทอหลายประเภทของอังกฤษรวมทั้งอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายต่างได้รับผลกระทบในเรื่องของการค้าระหว่างประเทศอันสืบเนื่องมาจากสงครามนโปเลียนที่เพิ่งสิ้นสุดลงใน ค.ศ. 1815 ซึ่งหลายชาติในยุโรป (โดยเฉพาะประเทศในภาคพื้นทวีปที่ได้รับผลกระทบจากภัยสงครามของนโปเลียน) ยังไม่ฟื้นตัวจากสงครามทำให้โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายในอังกฤษได้รับผลกระทบตามอุปสงค์ที่ลดลงไปด้วย ด้วยเหตุนี้โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายหลายแห่งจึงต้องปิดตัวลง คงเหลือเพียงโรงงานขนาดใหญ่ในตัวเมืองเท่านั้น

¹⁴ Ibid., p. 4.

¹⁵ Ursula Ruth Quixano Henrique, (1971), op. cit., p. 3.

¹⁶ Arthur Redford, (1960), op. cit ., p. 154.

ในช่วง ค.ศ. 1828 มีนักเคลื่อนไหวทางสังคมสองคนผู้มีบทบาทในการช่วยเหลือเด็กฝึกงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายคือ จอห์น โดเฮอติ ผู้เป็นนักปฏิรูปสายหัวรุนแรง เขาเป็นผู้นำสหภาพการค้าในนครแมนเชสเตอร์ (Manchester Trades-Union) ได้ก่อตั้งสมาคมที่มีชื่อว่า สมาคมเพื่อการปกป้องเด็กถูกจ้างในโรงงานสิ่งทอฝ้าย (Society for the Protection of Children employed in Cotton Factories) ขึ้นเพื่อช่วยเหลือและบรรเทาความทุกข์ยากที่นายจ้างกระทำทารุณกรรมต่อเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้าย ในขณะเดียวกัน ริชาร์ด ออสเลอร์ ก็เป็นอีกคนที่ออกมารณรงค์ต่อต้านการใช้แรงงานเด็กในอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้าย เขาได้เขียนบทความโดยใช้หัวเรื่องว่า การใช้ทาสในยอร์กไชร์ (Yorkshire Slavery) ลงในหนังสือพิมพ์ Leeds Mercury บทความของออสเลอร์กล่าวเสียดสีสังคมในช่วงเวลานั้น โดยกล่าวถึงสภาพความเป็นอยู่ของเด็กในโรงงานสิ่งทอในยอร์กไชร์ว่ามีความเลวร้ายมากกว่าทาสในอาณานิคมอินเดียตะวันตกเสียอีก โดยเป้าหมายที่สำคัญของออสเลอร์นั้นมุ่งที่จะเรียกร้องความเห็นใจจากเพื่อนชาวคริสตชนให้มีความสงสารต่อชะตากรรมของเด็กเหล่านี้ เขาต้องการให้ประเทศอังกฤษนั้นเป็นดัง "The Kingdom of Heaven"¹⁷ ในงานเขียนของออสเลอร์นั้นมีการเรียกร้องให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีทำงานในโรงงานเพียง 10 ชั่วโมงต่อวันในโรงงานอุตสาหกรรมฝ้าย ผ่านสัตรี รวมทั้งอุตสาหกรรมไหม บทความของออสเลอร์นั้นเป็นสิ่งกระตุ้นสำคัญในเวลาต่อมาที่ทำให้รัฐบาลอังกฤษออกพระราชบัญญัติโรงงานคุ้มครองเด็กในอุตสาหกรรมฝ้ายในเวลาต่อมา

ในช่วง ค.ศ. 1831 อังกฤษได้ผ่านพระราชบัญญัติฉบับหนึ่งคือ Cotton Mill Act of 1831 เพื่อคุ้มครองแรงงานเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมฝ้าย ก่อนหน้าที่รัฐบาลจะมีการออกพระราชบัญญัติฉบับนี้ สาธารณชนอังกฤษได้รับรู้เรื่องราวความโหดร้ายในอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายจากการที่ จอห์น โดเฮอติได้ออกมาเคลื่อนไหวและรณรงค์ต่อต้านการใช้แรงงานเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายรวมทั้งเปิดเผยเรื่องราวถึงความเลวร้ายในหนังสือที่ชื่อ *Memoir of Robert Blincoe* หนังสือเล่มนี้เป็นเรื่องราวที่ถ่ายทอดจากประสบการณ์โดยตรงของเด็กฝึกงานตามเขตพื้นที่คนหนึ่งชื่อบลิงโค (Blincoe) ซึ่งถูกส่งไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้าย ดังกล่าวได้ดีแม้เรื่องราวความโหดร้ายทารุณที่คนคุมงาน (Foreman) ในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายกระทำต่อเด็กฝึกงาน ต่อมาหนังสือเล่มนี้ได้กลายเป็นจุดสนใจของสาธารณชนในอังกฤษอย่างกว้างขวาง รวมทั้งมีส่วนร่วมส่งผลให้รัฐบาลได้มีการออกพระราชบัญญัติ Cotton Mill Act 1831 ในเวลาต่อมา พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้กับโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายโดยตรง โดยมี

¹⁷ Ursula Ruth Quixano Henrique, (1971), op. cit., p. 4.

เนื้อหาจำกัดเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีห้ามทำงานเกิน 12 ชั่วโมงต่อวัน นอกจากนี้การทำงานในตอนกลางคืนเป็นสิ่งที่จะต้องห้ามสำหรับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปีด้วย¹⁸

ก่อนช่วงเวลา ค.ศ. 1833 ที่จะมีการออกพระราชบัญญัติโรงงาน ลอร์ด แอชลีย์ผู้เป็นนักปฏิรูปสายสังคมนิยมมีความสนใจทางด้านปัญหาสังคมโดยเฉพาะการใช้แรงงานเด็กหลังจากที่เขาได้อ่านรายงานของคณะกรรมการการของแซดเลอร์เกี่ยวกับการปฏิบัติของนายจ้างที่มีต่อแรงงานเด็ก โดยเฉพาะในช่วงที่มีการตั้งคณะกรรมการการจ้างงานเด็กใน ค.ศ. 1832 (Royal Commission on Children ' s Employment) โดยมีแซดเลอร์เป็นประธานของคณะกรรมการนี้ รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในกรณีคำสัมภาษณ์ของเด็กคนหนึ่งในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอป่าน (Flax Mill) ที่เมือง Leeds ชื่อ อลิซาเบธ เบนท์ลีย์ (Elizabeth Bentley) เธอให้การกับคณะกรรมการที่มี ไมเคิล แซดเลอร์ เป็นประธาน ว่าตัวเธอต้องทำงานตั้งแต่ ตี 5 จนถึง 3 ทุ่ม อลิซาเบธบอกว่าเธอทำงานที่นั่นนับตั้งแต่อายุได้ 6 ขวบ จนถึงปัจจุบันเธอมีอายุได้ 23 ปีแล้ว เธอกล่าวว่าเด็กที่ทำงานในโรงงานจะถูกกลโกงถ้าทำงานล่าช้า จากคำสัมภาษณ์ของคณะกรรมการทำให้สาธารณชนได้รับรู้ถึงชะตากรรมเด็กในโรงงานสิ่งทออย่างกว้างขวางนอกเหนือไปจากชะตากรรมของเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้าย

ความสนใจในเรื่องปัญหาที่คล้ายคลึงกันนั้นส่งผลให้แซดเลอร์กับแอชลีย์ได้กลายเป็นสหายกันในช่วงเวลาต่อมา แอชลีย์ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคอนุรักษนิยมเป็นผู้กล่าวถึงรัฐสภาในเรื่องของปัญหาการใช้แรงงานเด็กอย่างทารุณในพื้นที่อุตสาหกรรมหลายแห่ง ในขณะที่เดียวกันเขาได้เรียกร้องให้รัฐสภาผ่านพระราชบัญญัติเพื่อคุ้มครองเด็กรวมทั้งคนงานให้ทำงานไม่เกิน 10 ชั่วโมงต่อวัน จนกระทั่งในช่วงเวลาต่อมาได้เกิดเป็นขบวนการที่เรียกว่า “การเคลื่อนไหวเพื่อ 10 ชั่วโมง” (Ten Hours Movement) โดยมีแอชลีย์เป็นแกนนำคนสำคัญ แต่ทว่าข้อเรียกร้องของเขานั้นไม่ได้รับการตอบรับจากเพื่อนสมาชิกรวมทั้งบรรดานายจ้างอุตสาหกรรมสิ่งทอเท่าที่ควร ในการเลือกตั้งใหญ่ของอังกฤษเมื่อ ค.ศ. 1832 แซดเลอร์ได้พ่ายแพ้การเลือกตั้งและเสียที่นั่งให้กับ จอร์จ บูล (George Bull) ทำให้ความหวังของแซดเลอร์ที่จะให้รัฐบาลผ่านพระราชบัญญัติเพื่อช่วยเหลือเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมดังที่เขาตั้งใจต้องชะงักลง แต่ถึงกระนั้นก็ตามแซดเลอร์ได้ขอร้องให้แอชลีย์ทำงานปฏิรูปทางด้านกฎหมายเพื่อที่จะช่วยเหลือแรงงานเด็กที่อยู่ในโรงงานต่อไป ซึ่งต่อมา จอร์จ บูล เองก็ได้ร่วมมือกับแอชลีย์ในการผลักดันพระราชบัญญัติโรงงาน และเสนอต่อรัฐสภาแต่พระราชบัญญัตินั้นไม่ผ่านมติในรัฐสภา อย่างไรก็ตามรัฐสภาอังกฤษได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาตรวจสอบสภาพการทำงานในโรงงานรวมทั้งในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายด้วย คณะกรรมการได้สอบปากคำรวมทั้งส่งรายงานไปยังรัฐสภาที่กรุง

¹⁸ Ernst Elder Von Plener, (1873), op. cit., p. 6.

ลอนดอน ในรายงานได้กล่าวสรุปถึงสภาพความหลากหลายพจนเพะที่เกิดขึ้นในโรงงาน ซึ่งรายงานของคณะกรรมการที่รัฐบาลได้ตั้งขึ้นนั้นได้สร้างความตระหนักให้กับสมาชิกในรัฐสภาอย่างมาก

ต่อมาในปีเดียวกัน ลอร์ด อัลทอร์ป (Lord Althorp) นักปฏิรูปสายสังคมนิกคนได้ยื่นเสนอให้รัฐสภาพิจารณาพระราชบัญญัติโรงงานซึ่งแซดวิกเป็นผู้จัดทำร่างขึ้น ในปีถัดมาคือ ค.ศ. 1833 พระราชบัญญัติโรงงานที่ลอร์ด อัลทอร์ปเป็นผู้เสนอนั้นก็ผ่านได้ในที่สุด ซึ่งเรียกว่า “พระราชบัญญัติโรงงาน ค.ศ. 1833” หรือ Factory Act of 1833 ภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ระบุว่าการทำงานเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 9 ปีในโรงงานสิ่งทอทุกชนิด (ยกเว้นเพียงสิ่งทอไหมเท่านั้น) ถือเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ถ้านายจ้างต้องการจ้างเด็กที่มีอายุ 9-13 ปี นายจ้างจะต้องให้เด็กเหล่านั้นทำงานไม่เกิน 9 ชั่วโมงต่อวันหรือ 48 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และเด็กที่มีอายุ 13-18 ปีจะต้องทำงานไม่เกิน 12 ชั่วโมงต่อวันหรือ 69 ชั่วโมงต่อสัปดาห์¹⁹ ในขณะเดียวกันอัลทอร์ปได้เสนอว่าเด็กที่เข้าทำงานในโรงงานจะต้องมีใบรับรองอายุตามสูจิบัตร (Certificate of Birth) จากแพทย์ด้วย แต่ถึงกระนั้นนักปฏิรูปทางด้านสังคมหลายคนก็ยังไม่รู้สึกผิดหวังเนื่องจากพระราชบัญญัติฉบับนี้อุญาตให้เด็กที่มีอายุมากกว่า 13 ปีทำงานเป็นเวลา 12 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งพวกเขามองว่าเป็นการทำงานที่หนักมากเกินไป ในขณะเดียวกันรัฐบาลก็แต่งตั้งให้มีผู้ตรวจโรงงาน (inspectors) เป็นจำนวน 4 คนโดยดูแลพื้นที่เขตใหญ่ทั่วประเทศ 4 เขตด้วยกัน ในแต่ละเขตนั้นจะแบ่งย่อยออกเป็น 2-3 พื้นที่ โดยมีผู้ช่วยตรวจโรงงาน (sub-inspectors) รับผิดชอบ ทั้งนี้รัฐบาลได้กำหนดให้ผู้ตรวจโรงงานนั้นจะต้องทำรายงานต่อทางรัฐสภาทุก ๆ ครั้งปี โดยเอกสารที่ผู้ตรวจโรงงานรายงานให้รัฐสภารับทราบมีชื่อว่า Time-books²⁰ นอกจากนี้แล้วอาจจะต้องมีการประชุมกันในบางโอกาสเพื่อกำหนดทิศทางของนโยบายด้วย เมื่อพิจารณาในด้านหนึ่งอาจเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้เป็นผลจากนายจ้างในโรงงานสิ่งทอฝ่ายรวมทั้งสิ่งทอประเภทอื่นยังคงละเมิดกฎข้อบังคับอยู่ เด็กหลายคนยังคงต้องทำงานหนักหลายชั่วโมงติดต่อกันโดยไม่มีเวลาพัก นอกจากนี้เด็กบางคนยังได้รับอาหารที่ไม่เพียงพอ แต่อย่างไรก็ตามภายหลังจากการออกพระราชบัญญัติฉบับนี้ปรากฏว่าเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 9 ปีในอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ่ายมีสัดส่วนเหลือเพียง 0.03 % ในขณะที่โรงงานอุตสาหกรรมผ้าขนสัตว์มีสัดส่วนเหลือ 1.02% และโรงงานอุตสาหกรรมไหมมีสัดส่วนเหลือ 2.7 %²¹ ซึ่งผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการออกพระราชบัญญัติใน

¹⁹ Ibid., p. 15.

²⁰ Ursula Ruth Quixano Henrique, (1971), op. cit., p. 13.

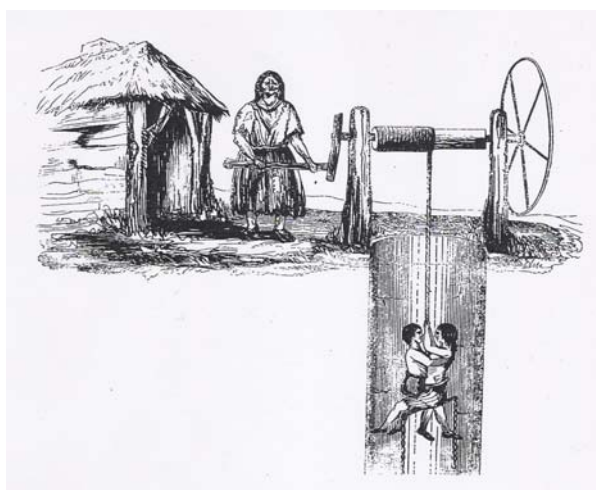
²¹ Pamela Horn, *Children's Work and Welfare, 1780-1890*. (Cambridge:

รัฐบาลที่ผ่านมารวมทั้งพระราชบัญญัติฉบับนี้มีส่วนช่วยเหลือเด็กในอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายอยู่ไม่น้อย

นอกจากแอสลีย์จะทำการตรวจสอบบรรดาโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายรวมทั้งสิ่งทออื่น ๆ แล้วนั้น ใน ค.ศ. 1842 แอสลีย์เองได้ตั้ง คณะกรรมการการจ้างงานเด็ก (Children's Employment Commission) เพื่อตรวจสอบและรายงานผลเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็กในเหมืองรวมทั้งเหมืองถ่านหิน โดยรายงานฉบับนี้กล่าวว่าเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 4-5 ขวบถูกจ้างเข้าไปทำงานในเหมืองถ่านหินเป็นจำนวนมาก ในขณะที่เด็กเล็กเป็นจำนวนมากถูกนายจ้างส่งไปยังหลุมถ่านหินที่ลึกสุดเพื่อทำหน้าที่เปิดและปิดประตูเหมือง โดยที่เด็กเหล่านี้ส่วนใหญ่ทำงานเป็นเวลา 12 ชั่วโมงต่อวันซึ่งถือว่าอันตรายมาก ซึ่งในรายงาน ค.ศ. 1842 คณะกรรมการการของแอสลีย์ได้รายงานความเสื่อมทรามและเลวร้ายที่ปรากฏในเหมืองเหล่านี้ เช่น เด็กทั้งผู้ชายและผู้หญิงจะถูกส่งลงไปเหมืองโดยมีการให้เด็กหญิงเกยหน้าตักเด็กผู้ชายในขณะที่ทั้งคู่อยู่ในสภาพที่เกือบเปลือยเหมือนกัน เด็กหญิงนุ่งผ้าที่สั้นมากเพราะจะได้ไม่เกะกะเวลาลงไปในเหมืองในขณะที่เด็กชายจะเปลือยท่อนบนไว้และใส่กางเกงตัวเล็กเพียงตัวเดียว²²

ภาพที่ 4.2

ลักษณะการส่งเด็กลงเหมืองเพื่อใช้แรงงาน

ที่มา: Peter Kirby, Child Labour in Britain, 1750-1870, (Hampshire: Palgrave, 2003), p.100.

²² Peter Kirby, (2003), op. cit., p. 99.

รายงานของแอสลีย์ฉบับนี้ ทำให้ประชาชนชาวอังกฤษทราบว่ามีเด็กนอกเหนือจากโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายที่ถือได้ว่าเป็นสถานที่แห่งความเลวร้ายและทารุณกรรมต่อเด็กแล้ว ยังมีอุตสาหกรรมประเภทอื่นอีกที่เป็นการทารุณกรรมเด็กเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้าย แอสลีย์ยังคงทำงานเกี่ยวกับด้านการปฏิรูปเพื่อช่วยเหลือเด็กและสตรีอย่างต่อเนื่องซึ่งนอกจากพระราชบัญญัติโรงงาน ค.ศ. 1833 (Factory Act 1833) เพื่อช่วยเหลือเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอแล้ว เขายังเป็นคนนำเรื่องจากรายงานคณะกรรมการการจ้างงานเด็ก ค.ศ. 1832 เข้าสู่สภาและสามารถผลักดันเป็นพระราชบัญญัติเหมือง หรือ Mines Act 1842 ได้ในที่สุด ซึ่งผลของพระราชบัญญัตินี้ได้เป็นข้อบังคับให้นายจ้างห้ามจ้างเด็กและสตรีทำงานใต้ดิน ในขณะเดียวกันเขายังคงต่อสู้เพื่อปรับปรุงความเป็นอยู่ของเด็กในอุตสาหกรรมสิ่งทอรวมทั้งสิ่งทออื่นเพื่อยกฐานะความเป็นอยู่ของเด็กเหล่านี้ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังจะเห็นได้จากใน ค.ศ. 1841 แอสลีย์ได้รับจดหมายจากนายแพทย์ วิลเลียม ดอดด์ (William Dodd) เกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก ซึ่งรายงานของหมอดอดด์ได้ตีพิมพ์ลงใน *A Narrative of the Experience and Suffering of William Dodd ; a Factory Cripple* ทำให้แอสลีย์ตัดสินใจจ้างหมอดอดด์เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติของนายจ้างที่มีต่อเด็กในอุตสาหกรรมสิ่งทอและตีพิมพ์เป็นรายงาน เพื่อแจ้งให้รัฐบาลได้รับทราบข้อเท็จจริง แต่ถึงกระนั้นก็ตามรายงานของแอสลีย์ฉบับนี้ถูกโจมตีอย่างหนักจากเพื่อน ๆ สมาชิกในรัฐสภาว่าเป็นข้อมูลที่เชื่อถือไม่ได้

ในช่วง ค.ศ. 1843 นิตยสาร *Punch* ได้ตีพิมพ์เผยแพร่เรื่องราวของการใช้แรงงานเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมทำให้สาธารณชนอังกฤษได้รับรู้อย่างกว้างขวางรวมทั้งยังส่งผลให้รัฐบาลได้เข้ามาดูแลปัญหานี้อย่างใกล้ชิดมากขึ้น ครั้นต่อมาใน ค.ศ. 1844 รัฐบาลอังกฤษได้ออกพระราชบัญญัติโรงงาน (ซึ่งมีผลใช้กับอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายและสิ่งทอประเภทอื่นเท่านั้น) คือ Factory Act of 1844 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยการลดชั่วโมงการทำงานของเด็ก โดยเด็กที่มีอายุระหว่าง 8-13 ปีให้เหลือชั่วโมงการทำงานเพียง 6 ชั่วโมงครึ่งต่อวันเท่านั้น²³ โดยที่เด็กเหล่านั้นจะต้องทำงานอยู่ในช่วงครึ่งเช้าหรือครึ่งบ่ายเท่านั้น ทำให้เจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมต้องแบ่งเวลาเข้างานเป็น 2 รอบ นอกจากนี้กฎหมายฉบับนี้ยังมีการระบุให้มีการแต่งตั้งแพทย์เพื่อตรวจสอบสุขภาพเด็กภายในโรงงาน โดยแพทย์ที่ตรวจสอบสุขภาพเด็กจะต้องทำบันทึกรายงานต่อผู้ตรวจสอบโรงงาน (inspectors) ด้วย ในโรงงานอุตสาหกรรมจะต้องมีการทำความสะอาดโรงงานทุก ๆ 14 เดือนด้วยน้ำปูนขาว (lime) รัฐบาลยังบังคับให้เจ้าของโรงงานบันทึกชื่อเด็กที่โรงงานจ้างไว้เช่นกัน ในขณะเดียวกันเด็กโตที่มีอายุตั้งแต่ 13-18 ปีจะต้องทำงานไม่เกิน 12 ชั่วโมงต่อวัน และ

²³ Ernst Elder Von Plener, (1873), op. cit., p. 27.

จะต้องทำงานไม่เกิน 69 ชั่วโมงต่อสัปดาห์²⁴ ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังครอบคลุมไปถึงการคุ้มครองแรงงานสตรีด้วยซึ่งถือเป็นปรากฏการณ์ใหม่ทางสังคมในช่วงนั้น

ต่อมาใน ค.ศ. 1845 รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติที่มีชื่อว่า Calico Print Works Act of 1845 ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้ควบคุมอุตสาหกรรมผ้าพิมพ์ฝ้ายดิบ โดยเนื้อหาของในพระราชบัญญัติมีการกำหนดห้ามเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 8 ปีทำงานในโรงงาน รวมทั้งเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 13 ปี และสตรีห้ามทำงานในช่วงระหว่าง 4 ทุ่มจนถึง 6 โมงเช้าของวันรุ่งขึ้น นอกจากนี้มีการบังคับให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 13 ปีต้องเข้าโรงเรียนเป็นเวลา 30 วันต่อครึ่งปี

ต่อมาใน ค.ศ. 1847 จอห์น ฟิลเดินส์ นักปฏิรูปสายเคเวกเกอร์ได้เสนอให้รัฐบาลผ่านพระราชบัญญัติโรงงานใหม่อีกครั้งคือ Factory Act of 1847 (หรือที่เรียกกันว่า “พระราชบัญญัติ 10 ชั่วโมง” ซึ่งเป็นแนวคิดของแอสลีย์แต่ไม่ประสบความสำเร็จในการเสนอครั้งแรก) ซึ่งผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือและผลักดันที่สำคัญในการออกพระราชบัญญัติฉบับนี้มีอีกสองคนคือ ริชาร์ด ออกสเลอร์ และฮอบเฮาส์ ในขณะเดียวกันรัฐบาลยังได้ตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่งที่เรียกว่า Short Time Committees ขึ้น โดยคณะกรรมการชุดนี้ได้รับการสนับสนุนจากออกสเลอร์ แรกเริ่มนั้นคณะกรรมการนี้ได้ก่อตั้งตัวขึ้นที่เมือง Huddersfield ในพื้นที่ Leeds ซึ่งเป็นย่านอุตสาหกรรมทางด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอต่าง ๆ โดยความอุปถัมภ์ของออกสเลอร์ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ออกสเลอร์รวมทั้งฮอบเฮาส์ได้ทำงานร่วมกันในการช่วยเหลือและผลักดันแนวความคิดพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งรู้จักกันในนามของช่วงเวลานั้นอีกครั้งว่า “ขบวนการเคลื่อนไหว 10 ชั่วโมง” (Ten Hour Movement) ครั้งที่ 2 [ขบวนการเคลื่อนไหว 10 ชั่วโมงครั้งแรกเกิดขึ้นโดยแอสลีย์เป็นผู้นำใน ค.ศ. 1832 แต่ทว่าไม่ประสบความสำเร็จ] การร่วมมือและการเคลื่อนไหวของบุคคลทั้งสามนั้นส่งผลให้ในที่สุดใน ค.ศ. 1847 รัฐบาลจึงได้ผ่านพระราชบัญญัติโรงงานสิบชั่วโมง โดยสาระสำคัญของพระราชบัญญัติโรงงานฉบับนี้คือเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 13-18 ปี รวมทั้งสตรีจะต้องไม่ทำงานมากกว่า 10 ชั่วโมงต่อวันและรวมไม่เกิน 58 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยในช่วงแรกพระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับกับอุตสาหกรรมสิ่งทอบางประเภทเท่านั้นโดยเฉพาะอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้าย จนกระทั่งใน ค.ศ. 1867 พระราชบัญญัติดังกล่าวจึงประกาศใช้กับโรงงานทุกประเภท

ใน ค.ศ. 1850 รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติโรงงาน ค.ศ. 1850 หรือ Factory Act of 1850 พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายและสิ่งทออื่น ๆ โดยกำหนดให้เด็กและสตรีทำงานในช่วงเวลา 6 โมงเช้า จนถึง 6 โมงเย็นเท่านั้น กฎหมายยังระบุต่อว่าโรงงานสิ่งทอจะเปิดได้เพียงวันละ 12 ชั่วโมงเท่านั้น ส่วนการทำงานในวันเสาร์นั้นให้ทำได้ถึง

²⁴ Ibid., p. 28.

14.00 น. เท่านั้น พระราชบัญญัติโรงงานฉบับนี้ยังส่งผลให้การทำงานแบบระบบกะหรือผลัด (shift) ที่เคยมีมาต้องสิ้นสุดลงไป

ใน ค.ศ. 1853 พระราชบัญญัติโรงงาน ค.ศ. 1853 หรือ Factory Act of 1853 ได้วางกฎควบคุมบังคับในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ่ายรวมทั้งสิ่งทอด้านอื่น ๆ โดยกำหนดให้เด็กที่มีอายุในช่วงระหว่าง 9-13 ปีทำงานได้ในช่วง 6 โมงเช้าจนถึง 6 โมงเย็นในช่วงฤดูร้อน และมีการอนุโลมให้มีการทำงานในช่วงเวลา 7 โมงเช้าจนถึง 1 ทุ่มในช่วงฤดูหนาว เช่นเดียวกับกับสตรีและเด็กโตที่กฎหมายกำหนดให้ทำงานในช่วง 6 โมงเช้าจนถึง 6 โมงเย็นก็ใช้เป็นแนวปฏิบัติแบบเดียวกัน

ภายหลังจากการออกพระราชบัญญัติโรงงาน ค.ศ. 1853 ปรากฏว่ามีความเคลื่อนไหวจากรัฐบาลในการที่จะออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองเด็กมากขึ้น ทั้งนี้เป็นผลที่สืบเนื่องมาจากปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะรายงานได้รับการตีพิมพ์และเผยแพร่อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะบทบาทของลอร์ด แอชลีย์ ที่มีต่อสังคมอังกฤษในช่วงเวลานั้น จะเห็นได้ว่ากฎหมายหลายฉบับที่ผ่านมามีผลบังคับใช้กับแรงงานเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ่ายโดยตรง นอกจากนี้จะเห็นได้ว่ารัฐบาลที่เข้าปกครองประเทศเองนั้นพยายามที่จะออกพระราชบัญญัติเพื่อช่วยเหลือแรงงานเด็กเหล่านี้ อันเป็นผลสำคัญมาจากการที่รัฐบาลต้องการฐานเสียงจากหมู่คนชั้นล่างอย่างมากในช่วงเวลาที่มีการผลักดันให้ขยายฐานผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกไปอีกหลายเท่าตัว

จะเห็นได้ว่าในช่วง 60 ปีแรกของศตวรรษที่ 19 บรรดานักเคลื่อนไหวปฏิรูปทางด้านสังคมต่าง ๆ ในอังกฤษถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทและอิทธิพลอย่างมากต่อการเรียกร้องให้รัฐบาลได้ทำการเปลี่ยนแปลงและแก้ไขปัญหาสังคมของอังกฤษที่มีมาอย่างยาวนาน นักเคลื่อนไหวปฏิรูปทางด้านสังคมเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีคุณูปการอันใหญ่หลวงยิ่งต่อการทำให้อังกฤษได้วางรากฐานด้านพระราชบัญญัติโรงงานเพื่อช่วยเหลือเด็กในโรงงานสิ่งทอฝ่าย ต่อจากนี้ในช่วง 40 ปีหลังของศตวรรษที่ 19 ถึงแม้ว่าอังกฤษจะไม่มีแกนนำคนสำคัญต่อการเรียกร้องในเรื่องของการออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองแรงงานเด็กแล้วก็ตาม รัฐบาลอังกฤษเองได้ก้าวเข้ามามีบทบาทสำคัญแทนที่บรรดานักเคลื่อนไหวปฏิรูปทางด้านสังคมที่ได้เคยทำไว้ก่อนหน้านี้แล้ว ทั้งนี้เป็นผลสำคัญมาจากการออกพระราชบัญญัติการปฏิรูป ค.ศ. 1867 ซึ่งมีการขยายฐานเสียงการเลือกตั้งให้มากขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนคนงานในเขตย่านพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรมในเมืองต่าง ๆ ของอังกฤษที่ได้รับอานิสงส์เข้ามามีส่วนสำคัญในการออกเสียงเลือกตั้งรวมทั้งการลงสมัครเป็นสมาชิกผู้แทนราษฎรเพื่อที่จะเข้ามาแก้ไขปัญหาด้านสังคมให้ดีขึ้น โดยเฉพาะปัญหาเรื่องสภาพความเป็นอยู่ของคนงานในโรงงานหรือแม้กระทั่งปัญหาของการใช้แรงงานเด็กในเขตพื้นที่ที่มีมาอย่างยาวนานด้วย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ถือได้ว่าเป็นเสียงสะท้อนที่สำคัญที่ทำให้สมาชิก

ผู้แทนราษฎรของแต่ละพื้นที่ได้รับการเลือกตั้งต้องรับฟังปัญหาในพื้นที่ของตนรวมทั้งนำปัญหาเหล่านี้เข้าสู่สภาเพื่อนำมาแก้ไข จะเห็นได้ว่าสาระสำคัญของพระราชบัญญัติโรงงานในช่วงต่อจากนี้แทบจะไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาสาระเท่าใดนัก หากแต่เป็นการเปลี่ยนพระราชบัญญัติโรงงานในบางส่วนเพื่อให้สอดคล้องกับกาลเวลาที่เปลี่ยนไปบ้าง ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติโรงงานดังต่อไปนี้

ใน ค.ศ. 1867 รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติโรงงานสองฉบับด้วยกัน ฉบับแรกคือ Extension Act of 1867 มีสาระสำคัญคือ ข้อกำหนดที่เกี่ยวกับโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้ออกเป็นกฎหมายนั้นให้ครอบคลุมไปถึงโรงงานทุกประเภทที่มีการจ้างงานกว่า 50 คนขึ้นไป อีกฉบับหนึ่งคือ Workshops' Regulation Act of 1867 พระราชบัญญัติฉบับนี้ระบุถึงการห้ามจ้างเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 8 ปีและลดชั่วโมงการทำงานของเด็กในโรงงานเหลือเพียง 6 ชั่วโมงครึ่งต่อวัน เด็กโตและสตรีจะต้องทำงานเพียง 12 ชั่วโมงต่อวัน รวมทั้งมีเวลาในการรับประทานอาหาร 1 ชั่วโมงครึ่ง และกฎหมายยังระบุว่า เด็ก, เด็กโต รวมทั้งสตรี จะต้องทำงานไม่เกินบ่าย 2 โมงในวันเสาร์²⁵ ซึ่งผลของพระราชบัญญัติเหล่านี้ทำให้บรรดาเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นจำนวนมากยกเลิกการใช้เด็กเข้ามาเป็นแรงงาน ทั้งนี้เหตุผลหนึ่งมาจากเครื่องมืออัตโนมัติกรรมสิ่งทอฝ่ายรวมทั้งสิ่งทออื่น ๆ ที่ทันสมัยมากขึ้น นายจ้างจึงหันมาใช้แรงงานผู้ใหญ่แต่สามารถควบคุมการใช้เครื่องจักรมากขึ้น แทนที่จะใช้แรงงานเด็กจำนวนมากอย่างที่เคยมี

ใน ค.ศ. 1874 รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติโรงงานอีกฉบับหนึ่ง คือ Factory Act of 1874 โดยมีสาระสำคัญระบุว่าเด็กที่ทำงานในโรงงานจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 10 ปี และเด็กที่มีอายุระหว่าง 10-14 ปี จะทำงานได้เพียงครึ่งวันเท่านั้น ส่วนเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปียังสามารถทำงานในโรงงานประเภทอื่นได้ยกเว้นแต่ในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ

ต่อมาพระราชบัญญัติโรงงาน ค.ศ. 1891 หรือ Factory Act of 1891 รัฐบาลได้กำหนดมาตรฐานความปลอดภัยรวมทั้งทางด้านสุขอนามัยในโรงงานซึ่งครอบคลุมโรงงานทุกประเภท นอกจากนี้ยังกำหนดอายุสำหรับเด็กที่เข้ามาทำงาน ต้องมีอายุ 11 ปี จึงจะสามารถทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมได้

จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติโรงงานต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนั้นเป็นพระราชบัญญัติที่รัฐบาลได้ผ่านออกมาเพื่อที่จะคุ้มครองแรงงานเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมเป็นหลักมากกว่าที่จะคุ้มครองแรงงานสตรีหรือผู้ชาย แต่ถึงกระนั้นก็ตามจะเห็นได้ว่าทั้งแรงงานผู้ใหญ่ทั้งเด็กและสตรีก็ได้รับอานิสงส์ทางอ้อมจากการออกพระราชบัญญัติโรงงานด้วยเช่นเดียวกัน อาทิ กรณีการลด

²⁵ Ernst Elder Von Plener, (1873), op. cit., pp. 75-80.

ชั่วโมงการทำงานของเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายได้ส่งผลกระทบต่อการทำงานของผู้ใหญ่ด้วย เช่นกรณีของเด็กที่ทำหน้าที่ Piecer ที่ถูกลดชั่วโมงการทำงานลง เด็กเหล่านี้จะต้องทำงานโดยมีผู้ใหญ่ออกคำสั่ง และหากเด็กถูกลดชั่วโมงการทำงานในโรงงานลงแล้วแสดงว่าผู้ใหญ่เองก็ไม่สามารถที่จะใช้แรงงาน Piecer ได้ ทำให้เขาต้องลดเวลาทำงานในส่วนนี้ตามไปด้วย ในขณะที่ผลอีกส่วนหนึ่งของการออกพระราชบัญญัติโรงงานนั้นทำให้รัฐบาลเองต้องศึกษาถึงเรื่องราวการใช้แรงงานเด็กในอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ จนกระทั่งได้ตราเป็นกฎหมายเพื่อคุ้มครองแรงงานเด็กในอุตสาหกรรมอื่น ๆ อีกมาก โดยตัวอย่างที่สำคัญเช่นการศึกษาถึงปัญหาของการใช้แรงงานเด็กในเหมืองถ่านหินใน ค.ศ. 1840-41 การศึกษาปัญหาของการใช้แรงงานเด็กในเหมืองถ่านหินนั้นได้ส่งผลให้เกิดพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กในโรงงานเหมือง (Mine Act of 1842) ในที่สุดและนอกจากนี้ยังทำให้แรงงานสตรีได้รับการคุ้มครองจากพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย

สิ่งที่สำคัญคือพระราชบัญญัติโรงงานยังเป็นความพยายามของรัฐบาลในการที่จะออกกฎหมายรวมถึงข้อบังคับในการจำกัดการใช้แรงงานเด็กในโรงงานสิ่งทอฝ้ายซึ่งเป็นปฏิกริยาตอบสนองต่อปรากฏการณ์ของการขยายตัวของโรงงานสิ่งทอฝ้ายในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กเป็นจำนวนมากที่เข้ามาทำงานในโรงงานนั้นต้องอยู่ในภาวะจำยอมต่อนายจ้าง รวมทั้งการบีบบังคับจากผู้ปกครองให้เข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จนกระทั่งอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายมีเด็กเป็นจำนวนมากหลังไหลเข้ามาทำงานในโรงงานเหล่านี้ ดังจะสังเกตได้จากข้อมูลข้างต้นซึ่งพระราชบัญญัติโรงงานในช่วงแรกนั้นมีผลบังคับใช้กับโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายโดยตรง เพราะในช่วงเวลาดังกล่าวอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายมีการใช้แรงงานเด็กอย่างกว้างขวางที่สุดและมีความโหดร้ายทารุณเป็นอย่างมาก พระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่ออกมานั้นล้วนสะท้อนให้เห็นถึงการรับรู้และตื่นตัวของสาธารณชนในช่วงเวลานั้น อันเป็นผลมาจากบรรดานักเคลื่อนไหวรวมทั้งนักปฏิรูปสังคมที่มีบทบาทอย่างมาก ในขณะเดียวกัน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเองซึ่งถือเป็นเสมือนตัวแทนของสาธารณชนนั้นก็ตระหนักในบทบาทและหน้าที่ที่จะช่วยเหลือและบรรเทาความเลวร้ายที่เกิดขึ้นกับเด็กในโรงงานฝ้ายด้วย ผลของพระราชบัญญัติเหล่านี้มิได้ยังผลประโยชน์ให้เกิดกับเด็กในอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายเท่านั้น แต่ผลของพระราชบัญญัติฉบับต่าง ๆ ยังได้ครอบคลุมและช่วยเหลือเด็กซึ่งตกเป็นเหยื่อความโหดร้ายทารุณในโรงงานอุตสาหกรรมประเภทอื่นด้วยเช่นกัน

ระบบการศึกษาเพื่อช่วยเหลือเด็กในโรงงาน

นอกเหนือจากการที่รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติโรงงานเพื่อเป็นการช่วยเหลือเด็กในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายแล้ว รัฐบาลอังกฤษยังได้ดำเนินการที่เกี่ยวข้องควบคู่ไปกับนโยบายในการออกพระราชบัญญัติโรงงานอีกด้วยนั่นก็คือการออกพระราชบัญญัติการศึกษา (Education Acts) ซึ่งการออกพระราชบัญญัติการศึกษานี้ นักประวัติศาสตร์หลายคนเองมองว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมากต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของแรงงานเด็ก นอกเหนือไปจากบทบาทและผลของพระราชบัญญัติโรงงานที่ได้กล่าวมา

ก่อนหน้าที่รัฐบาลจะออกพระราชบัญญัติการศึกษาเพื่อช่วยเหลือเด็กในโรงงานอย่างจริงจังนั้น ปรากฏว่าบรรดานักเคลื่อนไหวและนักปฏิรูปในช่วงเวลานั้นก็มีความคิดเหล่านี้มาก่อนแล้ว ดังจะเห็นได้จากชุมชนนิวลาร์ค (New Lanark) ของโรเบิร์ต โอเวนซึ่งได้มีการสร้างโรงเรียนขึ้นให้กับเด็กในโรงงานภายในชุมชนนิวลาร์คของเขาโดยมีวัตถุประสงค์หลักในการให้ความรู้ด้านการศึกษา โดยภายในชั้นเรียนของโรงเรียนเด็กจะต้องได้รับการศึกษาทั้งการอ่าน การเขียน รวมทั้งการแก้โจทย์เลข หนังสือที่โอเวนใช้เป็นแบบเรียนในโรงเรียนนั้นจะเป็นหนังสือที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว นวนิยายผจญภัยรวมทั้งเนื้อหาในพระคัมภีร์คริสต์ศาสนาเป็นหลัก เด็ก ๆ เมื่อเรียนเสร็จในแต่ละวิชาจะต้องตอบคำถามว่าได้เรียนรู้อะไรบ้าง รวมทั้งในบางครั้งเด็ก ๆ จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนด้วยกัน เช่น การร้องเพลงกลุ่มเพื่อสร้างความสามัคคี แต่สิ่งสำคัญมากที่สุดที่ทำให้โรงเรียนในชุมชนนิวลาร์คของโอเวนเป็นที่รู้จักนั้นก็คือ ภายในชั้นเรียนจะมีการสอนการเต้นรำ การดนตรีซึ่งเป็นหลักสูตรของโรงเรียนด้วย โอเวนเชื่อว่าการเต้นรำจะทำให้เด็กมีความร่าเริง สนุกสนานและผ่อนคลายความเครียดจากการทำงาน ซึ่งแนวคิดของโอเวนในเรื่องการศึกษานี้ได้รับการเผยแพร่ไปทั่วอังกฤษรวมทั้งสหรัฐอเมริกาในเวลาต่อมา

หรือแม้กระทั่งนักปฏิรูปผู้ยิ่งใหญ่ในศตวรรษ คือ ลอร์ด ชาสเทสเบอริ ผู้มีบทบาทอย่างมากในการก่อตั้งโรงเรียนอนาถาเพื่อเด็กยากไร้ หรือ Ragged Schools โรงเรียนประเภทนี้มีการรับเด็กตามสลัมเข้ามาศึกษาหรือบางทีก็เป็นเด็กจากโรงงานอุตสาหกรรม²⁶ โรงเรียนแบบนี้มาจากความคิดแรกเริ่มของจอห์น พอล (John Paul) ซึ่งได้ตั้งโรงเรียนอนาถาเพื่อเด็กยากไร้ในเมืองพอร์ตsmouth (Portsmouth) ใน ค.ศ. 1790 ต่อมาภายหลังจากที่ลอร์ด ชาสเทสเบอริได้ก่อตั้งโรงเรียนประเภทเดียวกันขึ้นมาปรากฏว่าโรงเรียนประเภทนี้ก็มีการขยายไปทั่วประเทศ โดยมีครูอาสาสมัคร

²⁶ Pamela Horn, (1995), op. cit., p. 47.

เข้ามาสอนทำให้นักเรียนไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียนแต่อย่างใด เด็กที่เข้ามาเรียนจะได้รับการเรียนรู้แบบง่าย ๆ เช่นความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการค้าเพื่อที่เด็กจะไปหาเงินเองได้

ในขณะเดียวกันยังมีโรงเรียนอีกประเภทหนึ่งคือ โรงเรียนวันอาทิตย์ หรือ Sunday Schools ซึ่งโรงเรียนประเภทนี้ได้เริ่มต้นขึ้นในช่วงรัชสมัยพระเจ้าจอร์จที่ 3 (ค.ศ. 1760-1820) นี้มีวัตถุประสงค์ในการสอนศาสนามากกว่าที่จะสอนการเขียนหรือการอ่าน ซึ่งโรงเรียนวันอาทิตย์เกิดขึ้นครั้งแรกที่โบสถ์เซนต์แมรี (St. Mary) ในเมืองน็อตติงแฮม (Nottingham) โดยเน้นให้เด็กอ่านพระคัมภีร์ไบเบิลรวมทั้งเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับคริสต์ศาสนา โรงเรียนนี้มีการสอนเฉพาะวันอาทิตย์เท่านั้นและส่วนใหญ่ไม่เก็บค่าเล่าเรียน ข้อที่สำคัญยิ่งของระบบโรงเรียนวันอาทิตย์ก็คือผู้ปกครองของเด็กนิยมที่จะส่งลูกเข้ามาเรียนทั้งนี้เนื่องจากไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของเด็กที่จะหารายได้ใน การช่วยเหลือผู้ปกครอง ตัวอย่างของรูปแบบโรงเรียนนี้เห็นได้จากกรณีที่ริชาร์ด อาร์คไรท์ (Richard Arkwright) ผู้เป็นเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอฝ้ายในอังกฤษได้นำแบบโรงเรียน Sunday Schools ไปใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมของเขาด้วย

นอกจากนี้ ยังมีโรงเรียนอีกประเภทหนึ่งคือโรงเรียนแบบการกุศล (Charity School) ซึ่งถือได้ว่าเป็นโรงเรียนแบบแรกที่ถือกำเนิดขึ้นเนื่องมาจากพวกควอเกอร์ (Quakers) ได้สร้างโรงเรียนแบบนี้ตามวัตถุประสงค์ทางด้านศาสนาซึ่งถือได้ว่าโรงเรียนแบบนี้เป็นรูปแบบของโรงเรียนการกุศลที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศ โรงเรียนแบบการกุศลนี้ตั้งอยู่ตามเขตพื้นที่ parish ต่าง ๆ ทั่วอังกฤษโดยเริ่มต้นที่กรุงลอนดอน ต่อมาได้มีการขยายไปยังเขตต่าง ๆ ทั้งในอังกฤษรวมทั้งเวลส์ จุดมุ่งหมายที่สำคัญก็คือมุ่งให้การศึกษแก่เด็กที่ยากจนในพื้นที่ต่าง ๆ โรงเรียนแบบการกุศลบางแห่งเองนั้นได้รับการสนับสนุนจากคนร่ำรวยโดยมีการให้ค่าใช้จ่ายเป็นรายปี เด็กที่ไปโรงเรียนนั้นจะต้องสวมเครื่องแบบนักเรียนด้วย โดยวิชาที่เปิดสอนประกอบไปด้วยวิทยาศาสตร์ การอ่าน การเขียนและเลขคณิต²⁷ แต่อาจจะมีการปฏิบัติบางอย่างเพื่อช่วยในการดำรงชีพต่อไปภายหลัง

แต่ถึงกระนั้นก็ตาม โรงเรียนทั้งสามประเภทดังที่ได้กล่าวมาคือโรงเรียนวันอาทิตย์ (Sunday Schools) โรงเรียนแบบการกุศล (Charity School) และโรงเรียนอนาถาเพื่อเด็กยากไร้ (Ragged Schools) ต่างก็ประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกัน นั่นก็คือในแต่ละโรงเรียนมีงบประมาณการสนับสนุนน้อย การที่โรงเรียนแต่ละประเภทสามารถดำเนินการสอนอยู่ได้นั้นก็เป็นเพราะเงินที่มาจากผู้ใจบุญหรือถ้าโชคดีก็มาจากการสนับสนุนของคหบดีที่ร่ำรวย แต่ก็มีไม่มากนักทั้ง ๆ ที่ค่าใช้จ่ายในโรงเรียนนั้นค่อนข้างสูง เนื่องจากโรงเรียนเหล่านี้เป็นการสอนแบบสาธารณกุศลซึ่งไม่

²⁷ ชาคริต ชุ่มวัฒนะ, ชีวิตและสังคมชนชั้นแรงงานอังกฤษในคริสต์ศตวรรษที่ 19, (กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์, 2546), น. 144.

มีผลประโยชน์ทางด้านกำไร ในขณะที่ครูผู้มาสอนนั้นก็หายาก เนื่องจากครูส่วนใหญ่ได้รับค่าตอบแทนที่น้อยมาก โรงเรียนบางแห่งนั้นไม่มีเงินที่จะจ้างจึงต้องใช้รูปแบบครูอาสาสมัครซึ่งมีน้อยคนมากที่จะเต็มใจทำเช่นนี้ นอกจากนี้แล้วยังมีปัญหาอีกหลายด้าน เช่น เด็กหลายคนเองไม่เต็มใจที่จะไปโรงเรียนเพราะมีการกล่าวไว้ในโรงเรียนเหล่านี้ครูผู้สอนบางคนดูมาก บางคนเขียนตีเด็กโดยที่เด็กเองนั้นไม่ได้ทำผิดอะไร

อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่า โรงเรียนทั้งสามประเภทนั้นถือได้ว่าเป็นการนำร่องและบุกเบิกทางด้านการศึกษาที่ต่อมารัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติ ค.ศ. 1833 บังคับให้เด็กที่มีอายุ 9-13 ปี ต้องได้รับการศึกษาเป็นเวลาอย่างน้อยสองชั่วโมงต่อวัน จึงนับได้ว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ

จนกระทั่งล่วงเข้า ค.ศ. 1870 ประเทศอังกฤษจึงได้เริ่มมีการปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจังซึ่งรู้จักกันในนามของพระราชบัญญัติการประถมศึกษาที่มีชื่อว่า Elementary Education Act of 1870 หรือที่รู้จักกันในนามของ Forster Act²⁸ เพราะ วิลเลียม ฟอสเตอร์ (William Forster) สมาชิกสภาของพรรคเสรีนิยมเป็นผู้เสนอร่างขึ้น พระราชบัญญัติฉบับนี้ถือได้ว่าเป็นการวางระบบทางด้านการศึกษาพื้นฐานสมัยใหม่ให้กับอังกฤษและมีผลบังคับใช้ในพื้นที่ของอังกฤษและเวลส์ในช่วงเวลาแรก ในขณะที่เดียวกันการออกพระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นถือได้ว่าเป็นการกำจัดการใช้แรงงานเด็กในประเทศอังกฤษให้ค่อย ๆ หดไปเนื่องจากพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มีการบังคับให้เด็กต้องเข้าเรียนทุกคนนับตั้งแต่อายุได้ 5 ปี นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษา ค.ศ. 1870 ได้กำหนดให้มีการแบ่งพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยพื้นที่ต่าง ๆ และยังมีการจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียนหรือ School Board ขึ้นมารับผิดชอบ คณะกรรมการโรงเรียนเหล่านี้มีสิทธิทำการตรวจสอบโรงเรียนในพื้นที่ และสามารถออกกฎระเบียบภายในพื้นที่โรงเรียนเหล่านั้นด้วย จนกระทั่งใน ค.ศ. 1902 รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติที่มีชื่อว่า Balfour Education Act of 1902 มีผลให้คณะกรรมการโรงเรียนเหล่านี้ได้ถูกยกเลิกไปและมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่การศึกษาท้องถิ่นหรือ Local Education Authorities (LEAs) ขึ้นมาแทน ซึ่งยังปรากฏอยู่จนถึงปัจจุบัน

²⁸ Peter Kirby, (2003), op. cit., p. 111.